Cena numeru 15 groszy

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. ILUSTROWANA Dzisiejszy numer zawiera 12 stron

REPUBLIKA

Rok XII | ŁÓDŹ, ŚRODA, 22-GO MAJA 1935 ROKU. | CENA NUMERU 15 GROSZY. | Nr. 139

MOWA HITLERA

Niemcy zapewniają świat o swych pokojowych tendencjach na Zachodzie. — Hitler wyzyskał okazję do wystąpienia antysowieckiego

„Führer" odkłada realizację ideologji nacjonalsocjalistycznej na 100 lat...

Berlin, 21 maja.

(PAT) Na posiedzeniu Reichstagu kanclerz Hitler wygłosił przemówienie, na wstępie którego zaznaczył, że mówić będzie o wszystkich sprawach, interesujących świat i Niemcy **zupełnie otwarcie, gdyż naród niemiecki ma prawo żądać od niego tej otwartości.** Hitler dał krytyczne ujęcie sytuacji gospodarczej Niemiec w okresie powojennym, podkreślając, że jeśli obecnie inne państwa zmierzają coraz wyraźniej do autarchji, to Niemcy nie mogą temu przeszkodzić. W tym samym stopniu, w jakim zagranica zamykać będzie swe rynki dla Niemiec,

BĘDĄ ONE MUSIAŁY PRZEJŚĆ DO SAMOWYSTARCZALNOŚCI.

Rewolucja, jaka dokonała się w Niemczech w ostatnich dwóch latach, jest większą, niż przypuszcza zagranica. **Duch mieszczańskiego hurrapatrjotyzmu został wyrugowany z polityki niemieckiej, podobnie jak internacjonalizm marksistowski.**

Obecnie Niemcy występują za pokojem **nie z poczucia własnej słabości, lecz kierując się zasadami narodowego socjalizmu o narodzie i państwie.** Ideologja narodowo-socjalistyczna **odrzuca dogmatycznie wszelką asymilację w stosunku do innych narodów.** Tem samem zbija ona

WIARĘ MIESZCZAŃSKA W MOŻLIWOŚĆ GERMANIZACJI.

Narodowi socjaliści nie chcą odbierać obcym szczepom ich mowy lub kultury. Nasza ideologja widzi w każdej wojnie, której celem jest ujarzmienie obcego narodu, proceder, który wcześniej czy później musi odbić się na zwycięzcy. Nie wierzymy zupełnie w to, by w Europie obecnej w okresie panowania zasady narodowościowej zahartowane w swem poczuciu narodowem ludy mogły być jeszcze wynarodowione. Ostrzegających przykładów dostarczyły nam w tym względzie ostatnie 150 lat. Z najgłębszych przekonań ideowych życzą sobie Niemcy narodowo-socjalistyczne pokoju. **Żaden z projektów narodowo-socjalistycznych nie będzie ukończony przed upływem 10 do 20 lat. Ideowe zadania wymagają conajmniej 50 lub 100 lat pracy.**

Pod adresem Edena kanclerz zauważył w tem miejscu:

— Jest czasem łatwiej położyć podpis pod umowę, będąc wewnętrznie przekonany, iż w decydującej chwili jeszcze będzie można coś zmienić, niż **w obliczu całego narodu publicznie przyznać się do polityki, służącej pokojowi. Mógłbym położyć mój podpis pod dziesięciu traktatami, a jednak nie miałoby to tej wagi, co moje oświadczenie złożone z okazji plebiscytu saarskiego pod adresem Francji.**

Oferta dla Francji

Jeśli jako wódz i pełnomocnik narodu niemieckiego, składam wobec świata i narodu mego zapewnienie, że po **załatwieniu kwestji Saary nie będziemy mieli już żadnych żądań terytorjalnych w stosunku do Francji, to stanowi to przyczynek do sprawy pokoju większy, niż niejeden podpis pod traktatem.**

Sądzę, że to uroczyste oświadczenie powinno

zakończyć długotrwały spór między obu narodami.

Ponieważ zaś po stronie francuskiej ograniczono się tylko do przyjęcia go do wiadomości, to i Niemcom nie pozostaje nic innego, jak również przyjąć tę odpowiedź do wiadomości. Jeżeli rząd niemiecki zapewnia, że nie pragnie nic innego jak pokoju i oświadcza to, **to albo oświadczenie takie posiada tę samą wartość, co podpis pod paktem, albo ten podpis nie przedstawia większej wartości od uroczystego oświadczenia.**

Pakty zbiorowe

Następnie kanclerz przeszedł do zagadnienia paktów kolektywnych, oświadczając, iż pojęcie zbiorowej współpracy i bezpieczeństwa dopuszcza wiele interpretacyj. Z chwilą **narzucenia narodowi niemieckiemu w Wersalu traktatu, we współpracę narodów uderzył cios śmiertelny.** Kanclerz powołał się dalej na fakt, iż Niemcy spełnili wszystkie zobowiązania traktatowe, podczas gdy inni nie wykonali przyjętych zobowiązań rozbrojeniowych.

W długim wywodzie kanclerz przytoczył szereg danych, z których wynikać mu, że mocarstwa **nietylko nie rozbroiły się, ale przeciwnie — powiększyły i udoskonaliły swe zbrojenia.**

Zbrojenia niemieckie

Jeśli od Niemiec żąda się planów konstruktywnych, to należy przypomnieć plan niemiecki o 300-tysiecznej armji. Gdyby go przyjęto, obeszłoby się dziś bez niejednej troski. Mimo wszystko kanclerz zdecydował się raz jeszcze przedstawić w zarysie stanowisko Niemiec, kierując się poczuciem obowiązku by wszystko uczynić dla przywrócenia bezpieczeństwa wewnętrznego i poczucia solidarności narodów. Jako odpowiedzialny wódz narodu niemieckiego kanclerz widział się zmuszony wobec powstania nowych sojuszów wojskowych oraz wprowadzenia dwuletniej służby wojskowej we Francji, przywrócić równość praw Niemcom. Nie Niemcy naruszyły temsamem zobowiązania, **lecz inne państwa, które je do tego zmusiły.** (sic!) Naród niemiecki nie zamierza nikomu zagrażać, zdecydowany jest jednak zapewnić sobie utrzymanie równouprawnienia. To równouprawnienie jest pierwszym warunkiem wszelkiej praktycznej i zbiorowej współpracy. Mając równe prawa, **Niemcy nie zawahają się wziąć udziału we wszystkich pracach, służących pokojowi i dobrobytowi narodów.**

Metoda

Kanclerz występuje następnie przeciw **metodzie uzgadniania między pewnemi państwami programów i przedstawiania ich następnie trzecim państwom, jako dyktatu do przyjęcia.**

O ile chodzi o Niemcy, to **nie wezmą one udziału w żadnej konferencji, o ile nie będą uczestniczyły przedtem w ustalaniu jej programu.**

Nie znaczy to jednak, aby nie miały przystąpić do umów dlatego tylko, że umowa taka zostanie potem uznana przez Niemcy za pożyteczną, a wówczas nie zawahają się one jej przyjąć. Rząd Rzeszy zastrzega sobie jednak we wszystkich sprawach prawo decydowania. Kanclerz uważa, że dla sprawy pokoju można więcej zdziałać, gdy nie stawia się alternatywy „wszystko, albo nic" lecz wysuwa się

propozycje możliwe do osiągnięcia.

Również kwestjonuje on posługiwanie się tezą o niepodzielności pokoju, jako pretekstem dla stwarzania konstrukcyj, służących kolektywnym przygotowaniom do wojny. Krzyczącem ostrzeżeniem jest tu wojna światowa.

„Nie sądzę — mówił kanclerz — **aby Europa mogła przetrzymać podobną katastrofę bez straszliwych wstrząśnień.** Może jednak ona nastąpić tem łatwiej, im bardziej **zmniejszać się będzie dzięki sieci międzynarodowych zobowiązań możliwość zlokalizowania małych konfliktów, a równocześnie zwiększać niebezpieczeństwo wciągnięcia do wojny większej ilości państw. Co do Niemiec, niema tu wątpliwości jak się zachowają.**

Niemcy uroczyście przyjęły i zagwarantowały Francji granicę ustaloną po głosowaniu w Zagłębiu Saary.

Uczyniliśmy to mimo, iż wyrzekliśmy

(DALSZY CIĄG NA Str. 2-ej).

W Berlinie nic nowego...

Z niebywałem napięciem oczekiwały całe Niemcy mowy kanclerza Hitlera. Same tylko przygotowania techniczne dla rozpowszechnienia możliwie jaknajszybciej mowy w Niemczech i zagranicą przekraczały tym razem wszystko, co było dotychczas tu znane. Na placach i ulicach Berlina ustawiono specjalne megafony. Lokale, biura i fabryki uruchomiły dla swego personelu głośniki. Przedstawienia w teatrach i kinach na czas przemówienia, były przerwane, a publiczność wysłuchała orędzia kanclerza przez głośniki. Nawet otwarte ostatnio „studjum telewizyjne" w kilku dzielnicach berlińskich, zostały oddane na usługi propagandy. Radjostacje niemieckie transmitowały przemówienie od godziny 20 do 22-ej na Rzeszę i zagranicę.

Prasa z nieukrywanem zadowoleniem wskazuje na zainteresowanie całego świata orędziem Hitlera.

Słowa Hitlera — oświadcza „Börsen Ztg." — to dla narodu niemieckiego nie temat do dyskusji, lecz rozkaz, któremu wszyscy, bez zastrzeżeń się podporządkowują.

Dzienniki niemieckie znacząco podkreślają, że **mowa kanclerza, wygłoszona zostanie bezpośrednio przed otwarciem wielkiej debaty zbrojeniowej w parlamencie angielskim i dodają, że rząd angielski jeszcze dzisiaj, po wysłuchaniu deklaracji niemieckiej, zebrać się ma na posiedzenie.**

***

Sama mowa Hitlera jest niezwykle znamienna. Cechuje ją przedewszystkiem niezwykle **wysokie i przesadne mniemanie o Niemczech, jako o centralnym czynniku polityki międzynarodowej,** i to czynniku zupełnie niezależnym od innych, natomiast **decydującym o losach innych krajów.** Hitler zapewnia — co jest rzeczą starą — o pokojowych zamiarach Rzeszy szczególnie w stosunku **do Francji.** Mimo to jednak, rezerwuje sobie **prawo do zbrojeń wedle własnego uznania.** Nic w tem nowego — jest rzeczą znaną, że **Niemcy, które mocno sparzyły się na Zachodzie w latach 1914—1918, nie odważą się tak szybko na nową próbę.**

Odwrotnie, Niemcy pragnęłyby zagwarantować sobie tyły zachodnie, aby **skierować swoje spojrzenia, i nie tylko spojrzenia na wschodni... „Raum"...** W tych ustępach mowa Hitlera adresowana była do Anglji, aby **uspokoić opinję angielską, poruszoną ostatniemi zbrojeniami Niemiec na morzu i w powietrzu.**

Przechodząc do spraw wschodnich, Hitler podkreślił swój **wrogi stosunek do komunizmu wogóle.**

Hitler **nie daje tam zapewnienia, że Niemcy będą prowadzić politykę pokojową wobec Rosji.** Ustęp o Rosji robi wogóle takie wrażenie, **jakgdyby nie był wogóle adresowany do Moskwy, lecz do konserwatystów angielskich i do prawicy francuskiej....**

Warunki niemieckie spółpracy europejskiej ujęte przez Hitlera w formę punktów **nie przynoszą nic nowego.** Niemcy zapowiadają powrót do Ligi Narodów i chęć pogodzenia się z Zachodem za cenę zbrojeń i za cenę wolnej ręki w stosunku do Rosji. **„Rozbrojeniowe" propozycje Hitlera są nieuzasadnione, ponieważ zmierzają tylko pozornie do zmniejszenia napięć wojennych i to tylko w tych punktach, gdzie Niemcy są słabe.** W istocie rzeczy to „rozbrojenie" hitlerowskie jest rozbrojeniem innych narodów, a dalszem uzbrojeniem Niemiec.

Dyplomacja europejska świetnie pozna się na tym krytym sztychu. Dowodem tego są podane przez nas w dzisiejszym numerze uchwały gabinetu brytyjskiego już po wysłuchaniu mowy Hitlera. **Tania demagogja przeznaczona jest na użytek wewnętrzny Niemiec.** Tam mowa będzie się podobała. Ale tam podobały się również wszystkie mowy Wilhelma II i jego ministrów, generałów i polityków, a po tych udanych mowach przyszła klęska 1918 roku.....

się naprzykład ostatecznie Alzacji i Lotaryngji, kraju o który prowadziliśmy dwie wielkie wojny. Uczyniliśmy to jednak, by oszczędzić własnemu narodowi niemieckiemu na przyszłość nowych krwawych ofiar. Jesteśmy przekonani, że przysłużyliśmy się przez to nietylko naszemu narodowi, lecz również temu krajowi granicznemu. Chcemy z naszej strony uczynić wszystko, aby dojść do prawdziwego pokoju i **rzeczywistej przyjaźni z narodem francuskim.**

Umowa z Polską

Z Polską, bez **względu na przeszłość,** zawarły one umowę, **wykluczającą zastosowanie przemocy, umowę, stanowiącą dalszy, więcej niż cenny przyczynek dla pokoju europejskiego.** Tę umowę nietylko ślepo wykonają, lecz również **żywią jedno pragnienie, aby była ona ciągle przedłużana i aby wynikające z niej przyjazne stosunki polsko-niemieckie pogłębiały się coraz bardziej.**

Uznajemy **państwo polskie, jako ojczyznę wielkiego, patrjotycznego narodu,** ze zrozumieniem i serdeczną przyjaźnią szczerych nacjonalistów. — Jeśli oszczędzić chcemy narodowi niemieckiemu dalszego przelewu krwi nawet tam, gdzie to związane jest dla nas z ofiarą, to tembardziej nie myślimy poświęcać naszą krew bezkrytycznie dla cudzych interesów. Nie myślimy o tem, by traktatowo sprzedawać nasz naród niemiecki, jego mężów i synów dla konfliktów, powstałych niezależnie od nas i bez naszych wpływów.

Wróg Rosji sowieckiej

Przechodząc do sprawy Paktu Wschodniego, kancierz wysunął dwie główne przeszkody, stojące na drodze do przyjęcia przez Niemcy tej koncepcji. **Są to:** 1) **zawarte w pakcie zobowiązanie niesienia pomocy, wciągnęłoby Niemcy w razie wybuchu konfliktu na Wschodzie** w wojnę,

2) **między Niemcami, jako państwem narodowo-socjalistycznem, a Związkiem Sowieckim, państwem bolszewickiem, istnieją zasadnicze przeciwieństwa.**

W długim wywodzie, przeciwstawia kanclerz następnie ogólne **tezy narodowo-socjalistyczne zasadom bolszewickim,** dochodząc do wniosku, **„że zarówno narodowi socjaliści, jak i bolszewicy, są przekonani, że między nimi leży przepaść, która nigdy nie da się wypełnić".**

Kanclerz podkreślił następnie z naciskiem ofiary, jakie ruch narodowo-socjalistyczny poniósł w Niemczech w walce z bolszewizmem. O ile chodzi o bolszewizm, jako sprawe rosviską, Niemcy nie interesują się nim zupełnie. **Gdy jednak zasięg wpływów bolszewickich dociera już na terytorjum Niemiec, to narodowi socjaliści występują jako najzacieklejsi i fanatyczni jego wrogowie.**

Faktem jest — ciągnął kanclerz — że **bolszewizm uważa się za światowy ruch rewolucyjny.** Kanclerz dodaje, że **nie może zgodzić się z opinją lorda Edena, który twierdzi, iż Sowiety pozbawione są wogóle agresywnych zamiarów militarystycznych. W tej sprawie ma kanclerz własny pogląd, oparty na doświadczeniach w Niemczech.** Zrewoltowany komunizm był przez Rosję Sowiecką popierany, a przywódcy jego finansowani i dekorowani.

Przeciw Litwie

Przechodząc do zastrzeżeń, stawianych przez rząd Rzeszy przeciwko zawarciu **paktu o nieagresji z Litwą,** kanclerz uzasadniał w dłuższym wstępie powody tego stanowiska. Niemcy nie czynią tego z chęci prowadzenia tam wojny lecz dlatego, iż nie mogą wchodzić w umowy polityczne z państwem, które **„znieważa najprymitywniejsze prawa ludzkiego współżycia".** Dopóki odpowiedzialne państwa, gwarantujące statut kłajpedzki, nie mogą ze swej strony doprowadzić Litwy do szanowania najprymitywniejszych praw ludzkich, oświadczył kanclerz, nie możemy z naszej strony zawrzeć jakiegokolwiek układu z tem państwem. Z tym jedynym wyjątkiem, gotowi jesteśmy zawrzeć pakty nieagresji i pakty, wykluczające akty **gwałtu ze wszystkiemi graniczącemi z** nami państwami. Niemcy nie mogą jednak uzupełniać tego rodzaju układów przez zobowiązania niesienia pomocy, które z punktu widzenia naszego światopoglądu, są dla nas nie do zniesienia ani politycznie, ani rzeczowo. Zobowiązanie do pokoju możemy dać — ciągnął kanclerz Hitler — **pomocy wojskowej bolszewizmu nie pragniemy. Nie bylibyśmy w stanie również jej udzielić.**

Francja i Rosja

Poza tem widzimy w zawieraniu znanych nam już paktów niesienia pomocy stan rzeczy, nie różniący się niczem od dawniejszych aljansów wojskowych. Ubolewamy nad tem specjalnie, gdyż **zawarty pomiędzy Francją a Rosją sojusz wojskowy wnosi niewątpliwie element niepewności prawnej do Paktu Locarneńskiego, który stanowi jedyny, jasny i rzeczywiście wartościowy wzajemny układ bezpieczeństwa w Europie.**

Rząd Rzeszy będzie specjalnie wdzięczny za uzyskanie autentycznej interpretacji oddziaływania i skutków sowiecko - francuskiego sojuszu wojskowego na zobowiązania traktatowe poszczególnych partnerów Paktu Locarneńskiego. Pragnąłby kanclerz przytem nie pozostawić żadnej wątpliwości co do własnego zapatrywania, iż uważa on te **sojusze wojskowe za niedające się pogodzić z duchem i literą statutu Ligi Narodów (sic!).**

Równie niemożliwe do przyjęcia dla Niemiec są pakty niemieszania się, dopóki pojęcie to nie osiągnie najdokładniejszej definicji. Wreszcie kanclerz przeszedł do stosunków

panujących w Austrji

Tutaj podkreślił, że **zasada postępowania rządu Rzeszy polega nie na mieszaniu się Rzeszy do spraw austrjackich,** lecz na zapewnieniu Austrji swobodnego stanowienia o **sobie** niezależnie od **wpływów** trzecich państw.

Warunki Niemiec

Reasumując swe wywody **streścił** kanclerz w trzynastu **punktach obecne** stanowisko rządu **Rzeszy,**

1) Rząd Rzeszy **odrzuca** postanowienia genewskie powzięte w dniu 17 marca b. r. Przez postanowienie to dokonano nowej dyskryminacji, **która uniemożliwiła rządowi Rzeszy powrót do instytucji genewskiej.** Dla powrotu tego uważa rząd Rzeszy za konieczne **doprowadzenie do jasnego rozdziału pomiędzy traktatem Wersalskim, zbudowanym na podziale państw na zwycięzców i zwyciężonych a Ligą Narodów, która zbudowana być winna na równouprawnieniu wszystkich jej członków.**

2) Rząd Rzeszy zwolnił się od artykułów traktatu, które naskutek jednostronnego obciążenia Rzeszy stanowią dyskryminację narodu niemieckiego po wieczne czasy. **Zwolnienie to nastąpiło w wyniku niedopełnienia zobowiązania rozbrojenia przez inne państwa** sic).

3) Rząd Rzeszy ma zamiar **nie podpisywać żadnego układu, który wyda mu się niewykonalny.** Dotrzymywać będzie natomiast każdego dobrowolnie podpisanego układu **niezależnie od tego, czy podpisany został przed objęciem władzy przez narodowych socjalistów.** Dlatego też wykonywać będzie zwłaszcza wszystkie zobowiązania wynikające z Traktatu Locarneńskiego, dopóty dopóki inni partnerzy tego paktu ze swej strony gotowi będą wypełniać ten pakt. **Rząd Rzeszy widzi w uznawaniu strefy zdemilitaryzowanej niebywale ciężki przyczynek do uspokojenia Europy. Temniemniej widzi się zmuszony zwrócić uwagę, że stałe powiększanie wojsk z drugiej strony, nie może być uważane za uzupełnienie tych właśnie usiłowań Niemiec.**

4) Rząd Rzeszy gotów jest każdego czasu wziąć udział w systemie zbiorowej współpracy dla zapewnienia pokoju europejskiego. Uważa jednak za konieczną zasadę rozwoju przez umożliwienie traktatowej rewizji, jako elementu, zapewniającego pokój.

5) Rząd Rzeszy uważa, że rozwój współpracy europejskiej **nie da się przeprowadzić w formie jednostronnie narzucanych warunków.**

6) Rząd Rzeszy zasadniczo gotów jest **zawrzeć pakty o nieagresji, ze wszystkiemi państwami sąsiadującemi** i uzupełnić pakty te drogą postanowień, zmierzających do izolowania napastnika i zlokalizowania ewentualnego ogniska konfliktu. Przedewszystkiem gotów jest rząd Rzeszy przyjąć wszelkie zobowiązania, mające na celu ograniczenie dostarczania broni tak w czasie pokoju, jak i podczas wojny.

7) Rząd Rzeszy gotów jest dla uzupełnienia Paktu Locarneńskiego **zgodzić się na układ lotniczy i wszcząć dyskusję na ten temat.**

8) Rząd Rzeszy podał do wiadomości publicznej rozmiary programu rozbudowy nowej armji niemieckiej **i pod żadnym warunkiem nie odstąpi od tego programu. Na lądzie, powietrzu ani na morzu nie widzi on żadnego zagrożenia innych narodów przez wykonanie tego programu.**

Rząd Rzeszy gotów jest każdej chwili przyjąć **ograniczenia swych zbrojeń,** o ile zobowiązania takie przyjęte zostaną również przez inne państwa. Rząd Rzeszy powiadomił już o specjalnych ograniczeniach, jakie uznał za wskazane, w siłach lotniczych Niemiec przed ustanowieniem parytetu z poszczególnymi narodami **zachodniemi,** celem określenia poziomu, którego dotrzymanie gwarantowane będzie przez Niemcy. Flota niemiecka ograniczona do 35 proc. marynarki brytyjskiej, stoi jeszcze o 15 proc. poniżej całokształtu tonażu francuskiego. Rząd Rzeszy oświadcza zobowiązująco, **że jest to poziom ostateczny, Niemcy nie mają ani zamiaru, ani konieczności, ani zasobów, by wstępować na drogę rywalizacji w dziedzinie floty wojennej.** Rząd Rzeszy uznaje ze swej strony, że imperjum Brytyjskie dla zabezpieczenia granic swych odległych dominjów **musi posiadać większą flotę wojenną.**

9) Rząd Rzeszy gotów jest brać czynny udział we wszystkich usiłowaniach prowadzących do praktycznego ograniczenia zbrojeń, do czego jedyną możliwą drogę widzi w powrocie do idei dawniejszej konwencji genewskiej Czerwonego Krzyża. **Zasadnicze zniesienie lotnictwa przy równoczesnem utrzymaniu możliwości bombardowania uważa rząd Rzeszy za błędne i niecelowe.** Uważa natomiast, że **możliwe byłoby międzynarodowe zniesienie pewnych rodzajów broni.** Powinno to dotyczyć przedewszystkiem

(DALSZY CIĄG na str. 3-ciej)

Tajemnicze krainy świata

Co oznaczają białe plamy na mapach?

Białe plamy na mapie — to przestrzenie na powierzchni ziemi, które nie zostały jeszcze należycie zbadane. Geograf pozostawia więc plamy, licząc na to, że wkrótce jakiś badacz - podróżny da mu wskazówki, by mógł je wypełnić...

W połowie ubiegłego stulecia na mapie światowej było jeszcze mnóstwo białych plam, ale w międzyczasie nieomal wszystkie zniknęły. Szczególnie nieznana podówczas Afryka tymczasem po większej części została już zbadana.

W wielu wypadkach na pytanie czy dany kraj został zbadany czy niezbadany, nie można odpowiedzieć, ponieważ dzisiaj wszystkie kraje *w całości* już zostały zbadane, lecz w *szczególności* mapy nie są jeszcze miarodajne i często zupełnie mylne. W mniej znanych krajach, naprzykład, rzeki często oznaczone są kreseczkami; wiadomo jest bowiem, że płynie tam rzeka, lecz dokładny jej bieg nie został jeszcze ustalony. Często się zdarza, że na rzeki takie natrafiali ludzie, bez wykształcenia geograficznego i podług ich wskazówek trudno było rysować dokładnie. Robi się wiele zdjęć niezbadanych miejscowości z samolotów. W naukowem znaczeniu miejscowość taka jest wtedy „zbadana", mimo, że pozostaje ona nadal dzika i niedostępna, jak i przedtem.

Często zdarza się również, że dokładnie znane części zamorskich krajów przewędrowane zostały przez podróżnych wzdłuż i wszerz — lecz niedostępne okolice — góry, bagna itd. — nie widziały jeszcze białego człowieka. Mieszkańcy tych krajów także szukają najwygodniejszych dróg, a okolice *między* dolinami, równinami itd., to znaczy *góry, lasy dziewicze i bagna, pozostały niezbadane.* — Gęsto zarośnięte podzwrotnikowe lasy dziewicze tak trudne są do przebycia, że we wszystkich wilgotnych krajach gorącej strefy, spotykamy nietknięte nogą lasy tuż obok zaludnionych szos, kolei żelaznych itp. Podobny wypadek mamy w pustyniach: mimo, *że dokładnie znamy bieg Nilu, nie wiemy nic o otaczających go pustyniach.* Szczególnie pustynia Libijska na wschodzie górnego Egiptu, jest dla nas jeszcze wielką zagadką. To samo odnosi się do innych części Sahary. Tak, naprzykład, Włosi w południowej części Trypolisu ciągle — mimo swych samolotów — daremnie szukają jakiejś oazy, która powstańcom mogłaby służyć jako punkt oparcia. W środkowej i wschodniej części Sahary mamy jeszcze wiele „białych plam". Hiszpańska kolonja Rio de Oro, na południu Marokka, należy do najmniej znanych miejscowości na świecie. Znane jest jedynie wąskie wybrzeże Rio de Oro. Granicząca z „hiszpańską" kolonją „francuska" Sahara także jeszcze jest mało zbadana. Inne części Afryki natomiast nie są już dla nas zagadką, od czasu kiedy zrobiono dokładne zdjęcia podzwrotnikowej strefy lasów dziewiczych i południowych pustyni. Tutaj bardzo pomogły samoloty.

Najmniej zbadaną częścią jest *Arabja.* Mimo bliskości morza Śródziemnego, Arabja dziś jeszcze należy *do najmniej znanych obszarów na ziemi,* ponieważ straszne upały, brak wody i fanatyczni krajowcy przeszkadzają wszelkim badaniom. Jedynie część między Syrją a Mezopotanją dokładnie zbadana została zapomocą samolotów. Na półwyspie Sinai także jest jeszcze kilka niezbadanych miejsc. Pozostałe „białe plamy" Azji znajdują się w solnej pustyni wschodniej Persji, w pustyni Gobi na północnym Sybirze, w Tybecie, w dolinie Tarim i na granicznych obszarach górnej Birmy, Tybetu i Chin. Borneo i północ Sumatry także nie są jeszcze całkowicie zbadane.

Szerokiem polem dla badań jest Australja. Na bezwodnych pustyniach Australji tylko samolot może się przydać do badań. Olbrzymia wyspa Nowa Gwinea, szczególnie holenderska część, nie jest jeszcze zbadana. Nieznane są także jeszcze wyspy archipelagu Holenderskiego.

Niezbadane części Nowego Świata po większej części leżą po północnej części Ameryki południowej. Reszta niezbadanych obszarów Ameryki znajduje się w południowej Patagonji, północnej Kanadzie, na Labradorze i Alasce. W Brazylji, szczególnie w północnej części tego olbrzymiego kraju, puszcza zaczyna się tuż za ostatniemi domkami miast, tak samo w Guajanie, Wenezueli itd. W środku kontynentu istnieją jeszcze obszary, które wielkości europejskich krajów, szczególnie wcale nie są jeszcze znane. Wielkie „białe plamy" — białe w pełnem znaczeniu — znajdują się naturalnie na biegunach. Tam znane są tylko pojedyncze drogi i obwody niektórych wysp.

Lecz i w Europie są jeszcze miejsca niedokładnie zbadane. Podczas wojny światowej, naprzykład, okazało się, że *nie było wtedy jeszcze przyzwoitej mapy Albanji.* W głębi Sardynji i Korsyki mamy obszary, w których kończy się władza państwowa i gospodarują bandyci. Należące do Europy wybrzeża Białego Morza, półwysep Kola, tundry Samojedów aż do Uralu, także mało są znane. Nawet we wschodniej części Finlandji nie wszystko jeszcze jest zbadane.

U. R.

stkiem bomb, gazów, materjałów palnych i wybuchowych.

10) Rząd Rzeszy gotów jest zgodzić się na każde ograniczenie, które doprowadzi do wykluczenia broni najcięższego kalibru a zatem **przedewszystkiem najcięższej artylerji i ciężkich tanków.**

11) Rząd Rzeszy wyraża gotowość ograniczenia również kalibru artylerji na statkach wojennych, krążownikach i torpedowcach. Również gotów jest zgodzić się na międzynarodowe ograniczenie wielkości statków wojennych oraz pojemności łodzi podwodnych.

12) Rząd Rzeszy uważa, iż wszelkie próby doprowadzenia do międzynarodowych układów pozostaną bez znaczenia, **dopóki nie zostaną wprowadzone odpowiednie zarządzenia, celem ukrócenia zatruwania opinji publicznej wszystkich narodów przez nieodpowiedzialne elementy i to zarówno w słowie, jak i w piśmie, filmie i teatrze.**

13) Rząd Rzeszy gotów jest każdej chwili zgodzić się na międzynarodowy układ, który **zakaże i uniemożliwi wszelkie próby mieszania się zzewnątrz do spraw innych państw.** Musi on jednak równocześnie domagać się, by tego rodzaju regulacja działała międzynarodowo i była korzystna dla wszystkich państw.

W zakończeniu podkreślił kanclerz, że największem pragnieniem Niemiec jest utrzymanie pokoju na świecie.

Po przemówieniu kanclerza, premjer Goering krótkiem przemówieniem podziękował Hitlerowi i zamknął posiedzenie.

Mowa kanclerza Hitlera wysłuchana była w Reichstagu z niebywałem napięciem. W loży dyplomatycznej zjawili się przedstawiciele wszystkich państw obcych w Berlinie, **z wyjątkiem ambasadora sowieckiego i posła litewskiego.** Również na ławach, przeznaczonych dla prasy zjawili się wszyscy przedstawiciele prasy zagranicznej w Berlinie.

ODPOWIEDŹ ANGIELSKA: ZBROJENIA

Obecnie W. Brytanja posiada lotnictwo o połowę słabsze od niemieckiego

Londyn, 21 maja.

(Pat) Dziś przed południem odbyło się nadzwyczajne posiedzenie gabinetu brytyjskiego, na którem wicepremjer Baldwin poznał zebranych z treścią swego przemówienia, jakie wygłosi w toku jutrzejszej debaty nad sprawą proponowanego przez rząd programu ekspansji lotniczej.

Po tem posiedzeniu dzienniki wieczorne na podstawie informacyj, pochodzących niewątpliwie ze źródeł oficjalnych podają zgodnie, że według planu rządu dotychczasowy program ekspansji lotniczej, przewidziany na okres 4 lat, **ma być przyśpieszony i wykonany w ciągu 2 lat, tak, aby ukończony był w ciągu r. 1937.**

W obecnej chwili flota napowietrzna W. Brytanji pierwszej linji bojowej stanowi **mniej więcej połowę sił niemieckich.** Liczba samolotów wojskowych dla obrony kraju wynosi 580. W dniu jutrzejszym **rząd zapowiedzieć ma budowę 50 nowych eskadr, czyli 600 aeroplanów. Łącznie z ogłoszonemi już poprzednio planami budowy 33 eskadr, czyli 360 maszyn, ogółem program ekspansji obejmie 960 samolotów.**

Po wykonaniu tego programu W. Brytanja dla obrony swych brzegów posiadać będzie w r. 1937 **mniej więcej 1540 samolotów pierwszej linji bojowej.**

Jutrzejsza mowa Baldwina będzie miała na celu wyjaśnienie, że ten program rozbudowy lotnictwa brytyjskiego **nie stanowi żadnego wyzwania, rzuconego innym krajom i nie jest oznaką zapoczątkowania wyścigu zbrojeń. Nie jest to też bynajmniej decyzja, powzięta w atmosferze paniki.** Baldwin podkreślić ma jednak, że **ekspansja lotnictwa brytyjskiego wobec rozbudowy lotnictwa w Niemczech okazuje się koniecznem zarządzeniem obronnem.**

Jak podkreślają dzienniki, na powzięte dzisiaj przez gabinet brytyjski decyzje **nie może wpłynąć mowa Hitlera, gdyż w wyniku niedawnej wizyty min. Simona w Berlinie rząd brytyjski poinformowany jest, że Niemcy zamierzają rozbudować swoje lotnictwo do określonego poziomu.** Plany, jakie zakomunikować ma Izbie Gmin wicepremjer Baldwin, przewidywać mają rozbudowę lotnictwa brytyjskiego do poziomu lotnictwa niemieckiego lub do poziomu żądanego przez W. Brytanję parytetu.

Liczba bezrobotnych w Polsce spada

W dniu 18 b.m. było 442.000 osób

Warszawa, 21 maja.

(Pat) — Liczba bezrobotnych na podstawie danych biur pośrednictwa Funduszu Pracy wynosiła **w dniu 18 b. m. 442002 osób, co stanowi spadek bezrobocia w stosunku do tygodnia poprzedniego o 9.210 osób.**

Wybuch w pociągu

Buenos Aires, 21 maja. (PAT).

W pobliżu miejscowości Ingeniero Jacobacci nastąpił wybuch w wagonie kolejowym, w którym znajdowało się 5,000 kg. materjałów wybuchowych.

Pięciu robotników poniosło śmierć, z sześciu jest ciężko rannych.

Straszna katastrofa autobusowa

Buenos Aires, 21 maja, (PAT).

W miejscowości Aguilares prowincji Tukuman przepełniony autobus wywrócił się przyczem sześciu pasażerów zostało zabitych a 17 odniosło ciężkie rany.

Wojsko włoskie do Afryki

w dalszym ciągu odpływa

Neapol, 21 maja.

(Pat) — Wczoraj odpłynął z Neapolu do Somali nowy parowiec, wiozący 500 żołnierzy artylerzystów oraz zapasy materjału wojennego.

Dyskusja nad ordynacją wyborczą do Sejmu

została ukończona w grupie konstytucyjnej BBWR

Projekt zwiększenia ilości mandatów senatorskich w woj. łódzkiem

Warszawa, 21 maja.

(B) Dziś, przed południem, pod przewodnictwem wicemarszałka Cara, wznowiono obrady grup konstytucyjnych: sejmowej i senackiej BBWR. nad projektem nowej ordynacji wyborczej. Na dzisiejszem posiedzeniu dokończono dyskusję nad projektem ordynacji wyborczej do sejmu i **od jutra rozpocznie się dyskusja nad projektem prawa wyborczego do senatu.** Z kół parlamentarnych BBWR. dowiadujemy się, że prace grup komisyjnych, obejmujących projekt ordynacji wyborczej, mają być zakończone około piątku lub soboty, bieżącego tygodnia.

Z dyskusyj tych **projekt ordynacji wyborczej, przedstawiony w dniu 7 b. m. przez premjera Sławka, ma wyjść niemal bez zmian, gdyż pojawiające się tu i owdzie projekty dopuszczenia do wyborów kandydatów, za którymi opowiedziałoby się przez podpisanie specjalnych listów 1000 wyborców — zostały zarzucone.** Jedynie w projekcie ordynacji wyborczej do senatu, mogłyby być pewne drobne zmiany w dziedzinie ilości mandatów senatorskich, przypadających na poszczególne województwa.

W szczególności, podnoszono w dyskusji ogólnej, **konieczność powiększenia reprezentacji w senacie województw o gęstszem zaludnieniu. Chodzi tu przedewszystkiem o województwo łódzkie, które wedle projektu wybierać miało 5 senatorów i o województwo śląskie, które miało wybierać 3 senatorów.**

Na posiedzeniu grup konstytucyjnych wskazywano, że oba te województwa o ludności w przeważającej mierze robotniczej, winny posiadać w senacie reprezentację poważniejszą. Bezpośrednio po zakończeniu narad grup konstytucyjnych BBWR nad projektem nowej ordynacji wyborczej spodziewać się **należy dekretu Prezydenta Rzplitej o zwołaniu nadzwyczajnej sesji sejmu i senatu, na której izby parlamentarne uchwalą tylko obie ordynacje wyborcze i ustawę o wyborze Prezydenta Rzplitej.**

Marszałkowa Piłsudska usuwa się w zacisze

Córki Marszałka Piłsudskiego nie skorzystały z zaofiarowanej im przedwczesnej promocji

Warszawa, 21 maja.

(B) Warszawska prasa popołudniowa donosi, że z kół przyjaciół p. Marszałkowej Piłsudskiej **dowiadują się, jakoby p. Marszałkowa miała oświadczyć, że jedynem jej pragnieniem na okres najbliższy, jest usunięcie się w zacisze po ciężkim ciosie, jaki ją spotkał.** Dlatego więc p. Marszałkowa projektuje na czas najbliższy wyjazd z córkami do Pikiliszek. **W Warszawie, przebywa p. Marszałkowa oraz panny: Wanda i Jadwiga Piłsudskie już od dwuch dni.**

Dziś przed południem, dłuższą wizytę złożył p. Marszałkowej w Belwederze premjer Sławek. Podobno początkowo istniał plan zwolnienia obu panien Piłsudskich z uczęszczania na pensję przez pozostałe kilka tygodni roku szkolnego z tem, że dzięki świetnym postępom do tychczasowym w nauce obu panien — promocja ich do klasy następnej, nastąpiłaby bez potrzeby uczęszczania na pensję do końca roku szkolnego. **Jednakże zarówno p. Marszałkowa, jak i obie panny Piłsudskie, nie zgodziły się na to, prosząc, aby pozwolono im zakończyć rok szkolny na równi z innemi koleżankami.** Wobec powyższego, pobyt panien Piłsudskich w Pikiliszkach potrwa tylko kilka dni, poczem powrócą one na swą pensję warszawską, na którą uczęszczają już od kilku lat.

Rozkaz gen. Rydza-Śmigłego

„Przeznaczenie Narodu Polskiego przegrało bitwę ze śmiercią o życie Komendanta!..

Warszawa, 21 maja.

(B) Generalny inspektor sił zbrojnych gen. Edward Rydz-Śmigły wydał do Koła Żołnierzy Pierwszego Pułku Piechoty Legjonów następujący rozkaz:

— Obywatele!

Przeznaczenie Narodu Polskiego przegrało bitwę ze śmiercią o życie Komendanta.

Jest to w naszem dotychczasowem życiu żołnierskiem największa przegrana, bo jak długo On żył —nie było dla nas takiej klęski, któraby potrafiła na dłuższy czas zatrzymać nasz marsz ku zwycięstwu, którąby unicestwiła naszą wiarę, że jest przecież Komendant, a więc musi być dobrze!

Odszedł od nas!

Pamiętacie te oczy, które przenikały nasze wierne dusze żołnierskie, gdyśmy defilowali przed nim między jedną bitwą a drugą.

Te oczy zamknęły się na wieki.

Wtedy serca nam biły ku Niemu radośnie i czule zaprzysięgłe żołnierską wiernością.

Dziś serca nasze obok serca całego Narodu biją w bólu o ścianę trumny. **Ale niema takiej trumny, któraby miała moc uwięzić Jego Królewskiego Ducha.**

Ten duch zostaje między nami. Jego wielkość przejmowała nas tylokrotnie dreszczem w naszym dawnym pułku, że **nikt z wiernych żołnierzy Komendanta do samej już śmierci niezdolny jest do małoduszności lub tchórzliwego kompromisu z uszczerbkiem żołnierskiego honoru.**

(—) Rydz - Śmigły
Generał Dywizji, b. dowódca 1 p. p. leg. pol.

Depesza kondolencyjna gen. Hallera

do gen. Rydza-Smigłego, spowodu śmierci Marszałka Piłsudskiego

Warszawa, 21 maja.

(B). Generalny inspektor sił zbrojnych gen. Rydz Śmigły otrzymał depeszę następującej treści:

— Z rozkazu ciężko chorego i przebywającego w szpitalu gen. Józefa Hallera, który głęboko odczuł śmierć Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, proszę o przyjęcie jego wyrazów serdecznego spółczucia.

Zaremba
podpłk. w st. sp.

Statek grecki spłonął

Ateny, 21 maja (PAT).

Na statku „Katerina“ na którym znajdował się znaczny transport nafty i benzyny nastąpił wybuch.

Załoga złożona z 2 ludzi zdołała się uratować, skacząc do morza.

Po kilknastu sekundach cały statek objęło wielkie morze płomieni.

Zamach na „Normandie“?

Aresztowanie 2 robotników

Paryż, 21 maja.

(Pat) — „Paris Midi“ donosi, że na pokładzie parowca „Normandie“, **aresztowano 2-ch robotników malarzy, którzy wymykali się z toalety, gdzie znaleziono płonący bidon z benzyną.** Z przeprowadzonego doraźnie śledztwa, zdaje się wynikać, że robotnicy zamknęli się w toalecie, celem wypalenia papierosa i przez nieostrożność, rzucili niedopałki na rozlaną benzynę.

Rząd czechosłowacki ukrywa wyniki wyborów

Konsternacja w kraju wobec niespodziewanego wielkiego zwycięstwa połączonych partyj niemieckich. — Demonstracje nacjonalistyczne w Pradze

Praga, 21 maja.

(Pat) — Ostateczne, oficjalne wyniki niedzielnych wyborów parlamentarnych ciągle jeszcze nie są w całości znane.— Dotychczas ogłoszono kompletne dane z 4-ch okręgów wyborczych.

Dzisiejsze „Lidowe Noviny" swierdzają, że opóźnienie ogłoszenia wyników wyborów jest posunięciem niezręcznem, które wywiera ujemny wpływ na opinję wewnętrzną, jak i zagraniczną.

Prasa dzisiejsza zastanawia się przedewszystkiem nad olbrzymiem zwycięstwem Sudeten Deutsche Partei. Pisma podkreślają, że jest to wynik wysiłków w kierunku zjednoczenia, wobec którego umilkły spory różnych odłamów niemieckich. Natomiast obóz czechosłowacki rozbity jest na szereg wzajemnie się zwalczających stronnictw. Dzienniki nacjonalistyczne podkreślają, że inne partje czeskie, zwłaszcza lewicowe, skoncentrowały swój wysiłek na walce ze „Zjednoczeniem narodowem", a zapomniały o interesach i niebezpieczeństwie państwa, jakie stanowią zjednoczeni Niemcy.

Zwycięstwo Niemiec jest jedynym tematem, jaki żywo omawia publiczność praska na ulicach i w kawiarniach. — W Pradze odbywają się drobne demonstracje nacjonalistyczne, które policja likwiduje.

Według pisma „Narodni Vecerni", przywódca Sudeten Deutsche Partei — Henlein, wydał do wyborców niemieckich proklamację, w której mówi, że **wyniki wyborów przeszły najśmielsze oczekiwania przyjaciół partji i najczarniejsze obawy przeciwników.** Odpowiedzialne kierownictwo państwa staje się bardzo drażliwem zagadnieniem. Jeszcze do dziś ważną była zasada, że Czechosłowacja jest narodowem państwem czechosłowaków. Z teorji tej wyciągano wnioski, że interesy państwa i interesy narodu są identyczne. **W tej niemożliwej do utrzymania ideologji państwowej, istnieje wyraźna sprzeczność.** Rewizja ideologji czechosłowackiego państwa narodowego wysunęła się na skutek wyników wyborów z 19-go maja na pierwsze miejsce, jako problem najpilniejszy.

Dziś wieczorem, w radjo czeskiem, ogłoszono krótką proklamację, wzywającą do spokoju i stwierdzającą, że stronnictwo niemieckie, posiadające 44-ch posłów, nie jest groźne dla interesów państwa.

Uzhorod, 21 maja

(PAT) We wczorajszych wyborach na Rusi Przykarpackiej do parlamentu praskiego stronnictwa rządowe, w szczególności partja agrarjuszy czeskich doznały dotkliwej porażki. Partja agrarjuszy czeskich dysponuje w tej prowincji całym aparatem administracyjnym. Spadek głosów tych stronictw dochodzi średnio do 25 proc. **Głosy utracone przez stronnictwa koalicyjne przypadły komunistom, którzy wykazali wzrost około 100 proc.** oraz nacjonalistom karpacko - ruskim. Na 9 mandatów z Rusi Przykarpackiej do parlamentu zaledwie 2 przypadły partjom rządowym. Pewien przyrost głosów wykazała lista mniejszości węgierskiej, tak np. w samem mieście Uzhordzie, które według urzędowego spisu ludności z r. 1930 posiada zaledwie 17 proc. węgrów. Na samą tylko listę narodową węgierską padło 26 proc., nie licząc głosów węgierskich, oddanych na listę komunistyczną.

Czechosłowacja zabroniła Polsce

przelatywać nad jej terytorjum. — Zlikwidowanie linji lotniczej Kraków—Brno—Wiedeń

Warszawa, 21 maja.

(PAT) Ze względu na odmowę przez władze czechosłowackie przelotu polskich samolotów komunikacyjnych ponad terytorjum Czechosłowacji. **polskie linje lotnicze z dn. 1 czerwca wstrzymują obsługę szlaku między Krakowem Brnem i Wiedniem.**

Linja ta, która była uruchomiona jako jedna z pierwszych linii lotniczych polskich, czynna była od r. 1925.

125 tys. osób przywiozła kolej do Krakowa

na pogrzeb Marszałka Piłsudskiego. — Pomnik Wodza Narodu na Helu stanie na olbrzymim głazie granitowym

Warszawa, 21 maja.

(PAT) Na uroczystości pogrzebu ś. p. Marszałka Piłsudskiego przewieziono do Warszawy w dniach 15 i 16 maja **210 normalnemi pociągami około 100 tys. osób. Ponadto przewieziono w tych dniach 15 pociągów dodatkowych z delegacjami i pocztami sztandarowemi wojskowemi oraz 5 pociągów dodatkowych z organizacjami cywilnemi.**

Po ukończeniu uroczystości pogrzebowych w Warszawie w dniu 17 maja uruchomiono 22 pociągi dodatkowe do Krakowa, w tem pociąg żałobny Pana Prezydenta, Rządu, sejmu, dyplomatycji, pocztów sztandarowych wojskowych, organizacyj społecznych i t. p.

Pociągi te odeszły z Warszawy w ciągu 7 godzin między godz. 18 — 17 maja a godz. 1-szą 18 maja linją Warszawa—Radom—Kielce—Kraków i linją Warszawa—Częstochowa—Kraków, a przybyły w liczbie 20 do Krakowa w ciągu nocy do godziny 7-ej rano dnia 18 maja t. j. przed przybyciem pociągu Pana Prezydenta i pociągu żałobnego.

Ogółem przybyło do Krakowa na uroczystości żałobne około 125.000 osób w 155 pociągach, w tem 112 normalnych i 43 dodatkowych.

Wilno, 21 maja.

(PAT) W poniedziałek wieczorem odbyło się posiedzenie wydziału wykonawczego komitetu obywatelskiego uroczystości pogrzebowych Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Komitet przystąpił do wyboru prezydjum i poszczególnych sekcyj. Przewodniczącym został wybrany wojewoda Jaszczołt.

Komitet przyjął z wdzięcznością do wiadomości uchwałę związku architektów polskich w Wilnie, którzy ofiarowali swą pracę do dyspozycji komitetu, jak również propozycję pani Teresy Zanowej, **która ofiarowała około 15 hektarów lasu sosnowego z jeziorem pod budowę domu odpoczynkowego Domu Komendanta dla peowiaków i legjonistów na terenie swego majątku.**

Hel, 21 maja.

Komitet wykonawczy budowy pomnika Pierwszego Marszałka Polski w Helu, po dokonaniu poświęcenia kamienia węgielnego w cokole pomnika, postanowił **ustawić olbrzymi głaz z granitu o wadze kilku tonn, z wyrytym napisem ku czci wielkiego Wodza Narodu i datą jego śmierci.** Głaz sprowadzony zostanie statkiem z Pucka.

Rozmiary kamienia wynoszą: długość 2 i pół metra, szerokość — 2 metry.

Hołd parlamentu niemieckiego

oddany pamięci Marszałka Piłsudskiego

Berlin, 21 maja.

Premjer Goering, jako przewodniczący parlamentu Rzeszy, zagaił posiedzenie krótkiem przemówieniem, w którem zwrócił się do zebranych z następującym apelem:

„Proszę panów, byście powstali ze swych miejsc i oddali hołd pamięci Tego, który przed kilku dniami odszedł z tego świata. **Naród niemiecki z głębokiem współczuciem stoi nad grobem największego Marszałka Narodu Polskiego** My Niemcy, rozumiemy, jaką stratę poniósł naród polski. **Marszałek Piłsudski był jednym z tych mężów, którzy wszędzie występowali w obronie pokoju i pracowali na rzecz porozumienia polsko-niemieckiego".**

Niemcy redukują ilość dzienników

Surowa ustawa prasowa uniemożliwi byt wielu wydawnictw

Berlin, 21 maja.

(Pat) — Prezydent izby prasowej Rzeszy, Amann, w rozmowie z kierownikiem ogólno-niemieckiego związku prasy, red. Weisem, udzielił interesujących wyjaśnień w sprawie wykonania jego znanego rozporządzenia prasowego z dnia 24 kwietnia r. b.

Surowe postanowienia, usuwające anonimowy charakter wydawnictw prasowych, motywuje Amann koniecznością wykluczenia elementów obcych narodowo od zakulisowych wpływów na prasę niemiecką. Również organizacjom niemieckim o charakterze zawodowo-stanowym lub wyznaniowym odebrano możność występowania w roli wydawców pism, przeznaczonych dla ogółu. **Pisma wyznaniowe nie będą mogły przekraczać swoich ram i ograniczyć się będą musiały do traktowania spraw wyznaniowych wyłącznie ze strony religijnej.**

Ciekawe są dane, jakie Amann przytoczył dla uzasadnienia swego rozporządzenia, którego celem jest — jak przyznał — **zredukowanie ilości wydawnictw prasowych w Niemczech.** Z 2800 wychodzących dziś pism na obszarze Rzeszy, 32.4 proc. sprzedaje po 1000 egzemplarzy, 36.3 proc. od 1 do 3 tysięcy, 19 pr. od 3 do 8 tysięcy, 4.9 od 8 do 15 tysięcy. **Dzienników, sprzedających powyżej 15 tysięcy egz. jest zaledwie 7.6 proc.**

Paragraf aryjski w armji Rzeszy

Na tym froncie Niemcy odnoszą same... zwycięstwa...

Berlin, 21 maja.

Ogłoszono dziś ustawę wojskową. Obowiązuje służba w 18-ym roku życia i trwa do roku 45-go. Do służby aktywnej powołani zostają mężczyźni po ukończeniu 20 roku. **Warunkiem przyjęcia jest odbycie służby w kadrach pracy oraz pochodzenie aryjskie. Również tylko aryjczycy piastować mogą wyższe stanowiska w armji.**

Kwestję, czy i w jakim zakresie dopuszczani będą do służby wojskowej niearyjczycy rozstrzygnie specjalna komisja na podstawie wytycznych, opracowanych przez ministrów spraw wewnętrznych i wojny. Służba niearyjczyków w czasie wojny zostanie również osobno uregulowana.

Czas trwania czynnego stosunku służbowego w trzech częściach armji ustalony został jednolicie na 1 rok.

17 skazanych na śmierć

ułaskawił prezydent Austrji

Wiedeń, 21 maja.

(Pat) — 17-tu narodowym-socjalistom skazanym na śmierć w Salzburgu, na mocy ustawy wyjątkowej o materjałach wybuchowych, **prezydent Miklas zamienił karę śmierci, w drodze łaski, na karę więzienia od 10-ciu do 20-tu lat.**

Ekscesy strajkujących

midinetek paryskich

Paryż, 21 maja.

(Pat) — **Przed południem, doszło przed wielu magazynami mód do zajść. Strajkujące midinetki usiłowały nie dopuścić pracownic, które nie przystąpiły do strajku.** Dokonano kilku aresztowań. Prasa prawicowa twierdzi, że strajk midinetek jest wyzyskiwany przez agitatorów komunistycznych dla celów partyjnych.

Przed rekonstrukcją rządu angielskiego

Londyn, 21 maja. (PAT).

Wczorajsza audjencja wicepremjera Baldwina u króla, następująca po audjencjach, udzielonych w czwartek, piątek i sobotę Macdonaldowi, Thomasowi i Edenowi, utwierdza dzisiaj prasę angielską w przekonaniu, **że rekonstrukcja gabinetu jest bardzo bliska.**

Jako jej datę gazety wymieniają okres przerwy parlamentarnej spowodu Zielonych Świątek. Dzienniki sa już dzisiaj zgodne co do tego, **że Baldwin obejmie premjerostwo i Macdonald zostanie w gabinecie na miejscu Baldwina.**

W razei ustąpienia sir John Simona najprawdopodobniejszym kandydatem na stanowisko ministra spraw zagranicznych uważany jest w dalszym ciagu min. Eden.

Krwawe samosądy chłopskie w Sowietach

Trzy śmiertelne ofiary

Moskwa, 21 maja. (PAT).

Źródła sowieckie coraz częściej donoszą o aktach teroru chłopskiego przeciw prosowieckim elementom na wsi, dokonywanych z reguły w bardzo okrutnej formie.

W okolicach Minusińska (Syberja) trzech zabójców z prezesem miejscowego kolektywu na czele zamordowało korespondenta gazety wiejskiej, **miażdżąc mu czaszkę kamieniami.** Miała to być zemsta za oskarżenie prezesa kolektywu o defraudacje pieniężne.

W okręgu Winnickim opiekunka sieroty pioniera **zamordowała go 15 ciosami noża i topora.** Aresztowano zabójczynię wraz z całą rodzina i miejscowym duchownym prawosławnym.

W okolicach Rostowa nad Donem członkini związku młodzieży komunistycznej została ogłuszona uderzeniem butelki w głowę, a następnie uduszona przez członkinię kolektywu rolnego, z pochodzenia zamożną chłopkę.

KRONIKA

Maj **22** Środa

Dziś Julji P. M.
Jutro Dezyderego C. M.

Wschód słońca	3.33
Zachód słońca	19.31
Wschód księżyca	23.57
Zachód księżyca	7.18
Długość dnia	15.15
Przybyła dnia	9.—

Pobór rocznika 1914

Kto ma się stawić dziś i jutro

Dziś, w środę, dnia 22 bm. przed komisją poborową Nr. 1 (Pierackiego 18) winni się stawić poborowi rocznika 1914 o nazwiskach na litery początkowe B, E, zamieszkali na terenie 5 komisarjatu policji, przed komisją poborową Nr. 2 (ul. Piotrkowska 165) — poborowi rocznika 1914 o nazwiskach na litery K. L. z terenu 7 komisarjatu, przed komisją poborową na powiat łódzki (Sienkiewicza 37)— poborowi rocznika 1914 oraz poborowi z kat. B. roczników 1913 i 1912 od liter P do T włącznie, zamieszkali na terenie gminy Chojny.

Jutro, w czwartek, dnia 23 bm. przed komisją poborową Nr. 1 winni się stawić poborowi rocznika 1914 o nazwiskach na litery D, F, G, do Gn. włącznie, zamieszkali na terenie 5 komisarjatu, przed komisją poborową Nr. 2 — poborowi rocznika 1914 o nazwiskach na litery L, M, N, z terenu 7-go komisarjatu, przed komisją poborową na powiat łódzki — poborowi rocznika 1914 i poborowi z kat. B. roczników 1913 i 1912 od liter U do Z włącznie z terenu gminy Chojny, oraz poborowi rocznika 1914 i poborowi z kat. B. roczników 1913 i 1912 — wszyscy z terenu gminy Czarnocin.

Na komisję należy zabrać dowód osobisty lub zaświadczenie tożsamości z fotografią, kartę odroczenia służby wojskowej (o ile poborowy korzysta z odroczenia), świadectwo zawodowe i świadectwo szkolne.

Dzień Matki

obchodzony będzie 26 maja

Komisja oddziałowa kół młodzieży Polskiego Czerwonego Krzyża zawiadamia uprzejmie, że obchód „Dnia Matki" odbędzie się w niedzielę, dnia 26 maja rb. pod łaskawym Protektoratem J. W. Pani Wojewodziny Krystyny Hauke - Nowakowej.

Jako jeden z wyrazów uczuć dla Matek, została wydana gazetka - jednodniówka, poświęcona Matce. Na treść jednodniówki złożyły się prace wyłącznie młodzieży szkolnej, która w miarę zdolności, wyraziła swe uczucia dla Matki.

Jednodniówkę p. t. „Na Dzień Matki" można nabyć w cenie 15 gr. za egz. w biurze P. C. K., ul. Piotrkowska 236, w godz. od 9 do 3-ej po poł., poza tem pewną ilość egzemplarzy postanowiono rozesłać do wszystkich Kół Młodz. P. C. K. przy szkołach średnich i powszechnych w Łodzi i okolicy.

Strajk budowlany

Dziś konferencja w inspektoracie pracy

Strajk robotników budowlanych w Łodzi, rozszerzył się w dniu wczorajszym na wszystkie budowle.

Strajk ma przebieg zupełnie spokojny. Dziś, na skutek interwencji związków zawodowych, okręgowy inspektor pracy zwoła konferencję z przedsiębiorcami budowlanymi.

Zaznaczyć należy, że zastrajkowali robotnicy nietylko przy budowlach prywatnych, ale także miejskich. (i)

Dyżury aptek

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Potasza (Plac Kościelny 10), A. Charemzy (Pomorska 12), E. Millera (Piotrkowska 46), M. Epsztajna (Piotrkowska 225), Z. Gorczyckiego (Przejazd 59), G. Antoniewicza (Pabjanicka 50)

Uwiecznienie pamięci Wodza

W Łodzi wznoszony jest Dom-Pomnik Marszałka Piłsudskiego.—Pozatem zbudowany zostanie gmach Bibljoteki im. Marszałka oraz wielki posąg na jednym z placów

Wielka akademja żałobna na Placu Wolności

Wczoraj odbyło się posiedzenie komitetu obywatelskiego, powołanego dla uczczenia pamięci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

Na posiedzeniu, które odbyło się w gmachu zarządu miejskiego, omówiono w pierwszym rzędzie sprawę urządzenia **wielkiej akademji żałobnej w Łodzi.** Ponieważ zdecydowano nadać tej akademji charakter powszechny, postanowiono zorganizować ją nie w lokalu zamkniętym, lecz na placu Wolności.

Odbędzie się ona prawdopodobnie w czwartek, 30 maja lub w niedzielę. 2 czerwca o godzinie 7 wieczorem. Dokładny termin ustalony będzie po porozumieniu się z władzami wojewódzkiemi. W programie akademji przewidziany jest **występ chórów na placu Wolności, występy orkiestr i przemówienia.**

W związku z tem, plac Wolności zostanie odpowiednio udekorowany flagami o barwach narodowych, przepasanych kirem, i wizerunkami zmarłego Wodza. Na tle udekorwanego frontonu gmachu zarządu miejskiego ustawiona będzie trybuna dla przedstawicieli władz państwowych, wojskowych itd.

Ponieważ spodziewany jest bardzo liczny napływ ludności, postanowiono u czterech wylotów ulic, z wszystkich stron placu, **zainstalować wielkie megafony, aby wszyscy, którzy nie będą mogli dostać się na plac, lecz skupią się na jednej z przyległych ulic, mogli słyszeć wszystkie przemówienia i produkcje chórów i orkiestr.**

Następnie omówiono sprawę **trwałego uczczenia pamięci Zmarłego Wodza Narodu przez Łódź.** Chodzi mianowicie o zrealizowanie trzech koncepcji: **Domu - Pomnika Marszałka Piłsudskiego, Bibljoteki - Pomnika Marszałka Piłsudskiego i właściwego pomnika.**

Jeśli chodzi o Bibljotekę - Pomnik, jak wiadomo, zainicjowały tę myśl sfery gospodarcze, a właściwie **wielki związek przemysłu włókienniczego,** który zaofiarował na ten cel kwotę 500 tysięcy złotych. Komitet postanowił więc nawiązać ścisły kontakt ze sferami gospodarczemi, pozostawiając im jednak dalszą, pełną inicjatywę odnośnie zbierania funduszów i rozpoczęcia budowy. Konkurs na projekt tego monumentalnego gmachu bibljoteki publicznej zostanie niebawem rozpisany. Bardzo możliwe, iż **tereny pod budowę tej bibljoteki da miasto.**

Drugą sprawą jest **Dom - Pomnik Marszałka Piłsudskiego,** którego budowa została rozpoczęta w roku ubiegłym. Ten gmach przeznaczony jest na siedzibę wszystkich organizacyj b. wojskowych. Komitet postanowił **odwołać się do ofiarności społecznej,** aby w krótkim czasie można było ten dom wykończyć całkowicie i by stał się on symbolem tych uczuć, jakie Łódź żywi dla pamięci Pierwszego Marszałka Polski, Józefa Piłsudskiego. O ile Bibljotekę-Pomnik ufundują sfery gospodarcze, przemysł i handel, o tyle **Dom - Pomnik ufunduje całe społeczeństwo łódzkie.**

Trzecią sprawą jest budowa właściwego **pomnika - posągu.** Przy rozpatrywaniu ewentualnego miejsca, na którem pomnik ten miałby stanąć, wzięto pod uwagę **skwer na ul. Narutowicza, po dawnym parku kolejowym.** Skwer ten dotychczas znajduje się w stanie prowizorjum, albowiem część jego, od ul. Narutowicza, dzielą od części od ul. Strzeleckiej zabudowania. Istnieje jednak projekt, aby **zabudowania te zostały przez miasto wykupione i zburzone i wówczas cały skwer, który ciągnąć się będzie na wielkiej przestrzeni, zostanie przerobiony i przebudowany i w ten sposób powstanie tam jedna z najpiękniejszych dzielnic Łodzi.** A na samym środku tego skweru będzie wytyczony **duży plac, na którym stanie pomnik-posąg Pierwszego Marszałka Polski.**

Ponieważ koszty budowy tego pomnika będą znaczne, postanowiono narazie **nie rozpraszać wysiłków społeczeństwa i wszystkie ofiary przekazywać na dokończenie budowy Domu-Pomnika.** W międzyczasie skwer zostanie doprowadzony do porządku, zniwelowany, obsadzony drzewami i krzewami, plac pod pomnik również zostanie przygotowany, a wówczas, **gdy Dom-Pomnik zostanie wykończony i oddany do użytku, wszystkie wysiłki społeczeństwa łódzkiego skierowane zostaną na budowę właściwego pomnika.** Konkurs na ten pomnik ogłoszony jednak będzie wcześniej.

Na tem posiedzenie zostało zakończone.

* * *

Sprawa budowy pomnika ku czci Marszałka Piłsudskiego w Łodzi jest dla nas sprawą honoru. W Łodzi Wódz Narodu przeżył ciężkie i straszne chwile i przez uwiecznienie Jego pamięci tylko w nieznacznej części spłacimy Mu nasz dług. Niechaj więc ofiary na budowę Domu-Pomnika płyną szeroką falą. Niechaj w tym wyścigu nie zabraknie nikogo.

Kondukt żałobny na ulicach Warszawy.

Na budowę Domu-Pomnika

im. Marszałka Piłsudskiego w Łodzi

Poniżej wymieniamy instytucje i firmy, które złożyły ofiary na budowę Domu-Pomnika Marszałka Piłsudskiego.

Jednocześnie Komitet Budowy podaje do wiadomości, iż ofiary można również składać w obligacjach Pożyczki Narodowej.

1) Markus Kohn S.A zł. 100.
2) Karol T. Buhle Zakł. Wł. zł. 1.000
3) Wydział Przedsiębiorstw Miejskich — Zarz. m. Łodzi zł. 27.
4) Pracown. Wydziału Oświaty i Kultury Zarz. m. Łodzi zł. 6.70.
5) Sp. Akc. I. K. Poznański zł. 600.
6) Krusche i Ender Sp. Akc. zł. 250.
7) Landau i Weile Fabr. Filców zł. 100.
8) Zrzeszenie Urzędników Banku Gospodarstwa Krajow — Koło w Łodzi zł. 780.
9) Związek Oficerów Rezerwy w Łodzi zł. 50.
10) Łódzki Automobil Klub zł. 2.000.
11) Uczniowie Szkoły Powsz. nr. 14 zł. 16.25.
12) Robotnice i robotnicy Zjedn. Zakładów Włókien. K. Scheiblera i L. Grohmana zł. 111.05.
13) Kierownik i personel naucz. Publiczn. Szkoły Zawodowej — Dokształcającej nr. 14 zł. 50.

Dodatkowe kredyty Funduszu Pracy

dla Łodzi, Pabjanic, Piotrkowa i Tomaszowa-Mazowieckiego

Celem zwiększenia stanu zatrudnienia w ośrodkach miejskich, szczególnie dotkniętych bezrobociem, Fundusz Pracy przyznał dodatkowe kredyty w wysokości 620.000 zł., na zatrudnienie bezrobotnych na terenie Województwa Łódzkiego.

Kredyt ten ma być udzielony w 5-ciu ratach miesięcznych następującym miastom:

gminie m. Łodzi w wysokości 300.000 złotych na regulację rz. Łódki, względnie Jasieni,

gminie Pabjanic w wysokości 100.000 złotych na rozbudowę ulic miejskich,

gminie Piotrkowa w wysokości 100 tysięcy zł., na regulację rzeki Strawy,

gminie Tomaszowa-Maz., w wysokości 120.000 zł. na regulację i urządzenie parku „Niebieskie Źródła".

Przy podziale kredytów Fundusz Pracy brał pod uwagę te roboty, które przy nieznacznych kosztach materjałów dadzą największy efekt zatrudnienia.

Pełna tabela wygranych

dwunastego dnia ciągnienia 4-ej klasy 32-ej Loterji Państwowej

W 12-tym dniu ciągnienia loterji główne wygrane padły na następujące numery:

10,000 zł. — 54690, 78952, 95266, 160248.

5,000 zł. — 59037, 80036, 109612, 144248, 145337, 158426.

2,000 zł. — 1498, 17115, 24449, 30527, 31949, 35304, 36619, 38548, 52065, 56067, 95587, 103017, 112166, 120541, 123324, 123499, 174138, 178044, 184933.

1,000 zł.—408 14310 17289 18732 21750 25106, 35750, 58467, 62912, 65829, 67336, 67545, 69585, 70789, 72172, 73533, 78437, 83551, 84548, 90823, 92907, 94730 102072, 111189, 112291, 124685, 128140, 132594, 135845, 140579, 140936, 141627, 141950, 146751, 155395, 155763, 162088, 162764, 171999, 173129, 176797, 178849.

Po 200 złotych

370 481 514 673 707 11 1049 55 86 289 378 41
537 85 893 2118 244 536 62 96 684 763 801 975
3116 236 429 76 510 48 606 69 850 914 4027 63
212 378 96 411 514 898 914 63 5032 137 63 227
314 45 463 76 88 757 67 866 906 14 6005 38 168
238 40 48 318 94 708 810 986 7043 68 86 375 93
458 59 606 90 772 846 960 94 8053 63 87 95 96
171 497 542 44 607 26 76 728 897 923 53 9083 162
255 381 441 42 73 557 72 620 760 836 926
10093 160 224 58 85 537 44 648 64 736 76 93
877 968 75 97 11008 93 94 109 63 333 401 564
633 765 924 12000 7 24 37 584 711 13 84 808 11
13076 87 134 40 201 72 82 487 773 941 14006 64
185 314 475 513 31 65 637 719 817 51 91 15217
23 300 19 507 40 74 857 949 54 72 16207 42 44
313 525 91 766 75 81 806 52 957 17089 100 21
54 290 344 51 98 628 720 850 51 18013 153 386
561 660 725 75 980 19008 81 364 417 591.
20063 307 34 88 977 21070 154 257 468 666 96
795 874 76 940 91 12142 82 268 349 438 539 908
65 23089 105 15 44 49 251 302 22 82 430 656 836
70 24015 30 51 178 263 339 54 41 587 89 623 60
719 65 861 25079 160 236 367 653 752 977 26145
213 17 81 319 452 88 93 517 791 819 94 27049 83
181 339 482 545 61 86 689 771 886 28023 183 301
737 821 964 29141 256 329 65 443 619 52 847
30042 72 154 76 280 83 585 606 31083 191 234
366 409 572 87 664 730 76 901 56 32069 178 91
94 217 36 596 739 57 33102 235 531 82 632 70
79 34131 366 445 526 37 98 722 54 831 964 91
35032 103 418 900 36121 48 50 225 77 78 365 98
422 61 731 37398 413 685 761 89 892 94 902 61 68
38099 170 80 99 226 81 505 60 615 91 708 39097
233 44 307 548 540 45 741 926 28.
40031 138 40 463 547 78 715 855 911 71 41020
396 444 560 770 98 978 42020 86 87 314 79 416
520 842 43472 97 524 37 93 607 43 703 37 991
44180 236 80 317 720 928 36 83 96 45008 30 126
292 552 784 859 962 46178 383 433 501 47 654
939 65 47012 42 62 441 712 70 812 945 48035 89
115 19 20 41 204 79 351 84 85 628 56 93 99 880
49014 70 281 346 73 476 550 73 77 787 871 990
99 50023 60 206 97 580 90 625 735 905.
51137 224 321 57 430 98 530 640 41 64 74 890
52155 224 586 99 610 71 91 706 878 946 59 53013
66 77 125 396 711 67 54039 53 126 324 43 51 63
72 617 846 965 55030 210 98 513 673 754 97
800 29 83 979 56043 50 229 484 533 652 57088
151 351 571 608 712 76 58011 55 100 5 38 331
427 79 879 944 59029 34 108 34 216 303 25 54
455 63 582 713 95 916 83 60088 210 35 385 421
684 850 84 90 932 72
61036 99 226 323 73 427 60 715 63 876 914
62186 219 395 99 498 694 885 916 61 63139 342
48 51 517 24 644 56 707 10 849 910 53 64256 365
607 850 67 94 65100 83 294 312 633 711 85 834
56 66138 72 246 53 446 85 533 672 787 962 67104
378 594 97 837 43 51 68116 402 76 602 89 763
937 73 69057 212 458 588 717 82 819 910.
70412 526 622 32 55 949 71028 76 242 421 45 77
98 131 60 629 45 97 721 52 8 23 72069 301 33
303 409 504 34 662 829 960 73064 131 226 329 64
539 75 630 880 74053 79 186 230 72 86 312 605
56 945 51 8 75025 59 220 64 320 39 507 612 794
800 7 16 76030 178 225 74 414 60 689 769 94 08
983 77010 13 155 304 10 20 465 616 880 2 910
78264 326 32 46 95 449 593 707 13 48 95 878
88 957 79013 48 51 131 40 9 78 212 72 364 483
527 45 668 856.
80075 167 362 477 530 56 740 930 90 81083
121 40 203 486 507 14 16 666 885 985 82012 124
81 872 915 92 83067 156 241 491 505 610 15 99
84088 113 26 82 98 322 478 572 865 8 85048 99
143 479 99 652 91 8 802 52 86225 304 40 94 423
547 80 704 87079 107 279 529 693 718 18 53 947
88 88196 270 358 517 621 31 45 929 98 89276
326 49 61 434 593 802
90195 264 87 341 56 445 717 816 980 91054
107 332 83 656 94 736 806 25 932 81 92073 158
68 285 340 759 835 961 93075 202 322 90 978
94040 261 304 439 17 724 851 93 95268 613 793
862 79 985 96309 92 593 5 630 715 97020 177
327 526 56 646 740 912 83 98 98068 231 471 897
99005 51 61 132 322 88 440 93 643 860.
100048 92 162 290 364 574 90 601 26 71 843
927 101075 95 146 305 447 509 60 767 840 931
102119 382 480 505 649 77 78 832 46 77 88 906
103138 243 394 482 574 602 70 8 891 104028
29 141 371 403 523 46 603 91 705 90 934 98
105004 278 452 564 822 965 85 106079 179 363
726 88 805 88 906 107033 137 208 398 452 74 86
91 524 74 80 885 902 108119 294 339 61 85 439 88
671 756 92 920 87 9 109070 4 332 722 898 926 79
88. —
110184 287, 409 505 17 766 990 111099 230 49
462 528 69 844 77 9 918 40 112008 10 72 127 212
89 438 571 722 981 3 113083 118 267 425 646 885
939 114029 131 61 209 28 377 451 588 89 698 815
115047 82 113 43 8 86 544 71 833 942 116063 182
478 563 81 96 657 71 93 763 983 117006 122 50 9
472 88 530 733 47 82 870 118033 403 740 4 935
119082 139 51 78 248 315 34 68 543 65 864 925.
120014 58 364 560 791 94 121026 166 211 317
613 71 790 122164 306 47 429 639 805 929 123049
106 21 73 255 406 47 807 77 86 7 124079 473 54
95 630 64 799 802 9 986 125485 538 605 49 86 754
81 90 848 58 992 126125 29 255 409 39 28 519 604
799 127004 41 231 96 645 931 81 128027 127 81 231
710 917 80 129025 40 45 48 208 12 34 43 313 444
170 77 763 81 965 66.
130102 81 255 54 79 464 610 29 774 99 812 22
131240 504 63 628 40 76 749 810 942 132013 64
285 336 87 405 507 89 601 13 701 826 968 133013
30 264 379 407 28 521 654 746 78 830 79 134197
246 56 382 84 452 97 534 86 618 819 35 45 47
135004 18 183 224 348 92 94 415 681 806 11 989
136044 450 641 729 908 84 137016 25 198 231 300
441 505 626 861 962 82 138219 336 55 80 426 96
531 60 88 824 139184 244 523 619 77 874.
140004 75 105 67 219 89 396 406 50 584 605
66 752 885 943 141076 107 45 80 218 374 403 572
965 70 142094 219 355 94 564 644 143299 398 426
80 535 94 660 71 144016 144 431 522 792 843
145035 69 245 82 97 311 450 715 904 146086 179 428
71 95 316 428 30 40 555 604 40 735 36 854 147324
89 454 516 658 803 932 148308 494 530 606 149176
94 229 527 758 965.
150071 98 196 203 58 516 661 725 827 961
151053 67 232 411 55 94 555 65 656 700 6 833 73
924 152155 93 414 44 49 769 817 19 900 41 153024
89 211 21 76 361 432 513 59 154063 194 318 74
418 24 552 88 95 97 659 723 864 155074 156 498
959 67 156001 127 211 98 355 465 520 93 645 711
49 59 157020 113 67 244 318 451 86 562 685 751
891 158011 113 293 94 339 531 600 35 702 35 864
964 159060 355 582 622 968 81.
160100 78 469 523 809 21 67 984 161197 256
324 441 503 56 642 707 14 162141 54 76 264 624
830 902 77 163016 58 374 93 622 78 700 18 511
983 87 164046 134 425 500 12 624 165236 325 546
85 678 720 814 74 902 4 96 166065 214 29 77 450
686 811 16 42 48 950 167005 210 41 484 507 603
762 997 168006 285 832 88 401 765 995 169092 117
[illegible]
374 40 49 598 711 30 575 136 34 174108 76 24
[illegible]
[illegible]
92 686 778 993 178187 285 303 29 42 49 51 98 440
521 626 34 86 702 876 919 21 74 179900 358 477
539 628 41 52 765 965.
180193 289 310 12 79 455 90 930 181294 333
91 554 55 89 682 767 862 74 943 182003 65 305 7
493 664 69 703 868 987 59 183036 179 81 232 564
702 39 57 864 980 184081 184 608 767 939.

W drugiem ciągnieniu padło:

50.000 zł. — 109975 143170 145941 176114.

10.000 zł. — 66702 19244 141356.

5.000 zł. — 31726 35475 35874 57907 101419 149264.

2.000 zł. — 3312 4796 7709 23937 34595 46488 84015 91660 92568 98121 103959 118034 130936 136030 146671 158274 178424 179140.

1.000 zł. — 650 9749 18676 21752 23864 28558 31621 52088 50812 58367 62054 65326 71575 72220 73139 85881 88008 90969 92639 93056 104540 106005 106818 113479 119849 124018 125189 125240 138320 150882 158330 163980 175868 181364.

PO 200 ZŁOTYCH.

59 68 134 96 285 537 98 761 826 996 1149
235 91 345 480 541 736 815 98 929 58 83 2072
84 230 65 89 524 637 74 737 94 805 13 955 91
3132 210 99 305 448 71 576 780 836 903 59 87
4010 36 206 321 22 483 96 521 656 5046 68 236
316 444 505 06 658 86 828 31 952 6059 65 137
41 720 46 820 7049 282 378 434 516 17 638 704
51 965 87 8097 188 93 279 92 354 96 519 603 44
56 83 994 9013 76 253 59 326 417 616 78 86 703
10 900 05 24 50.
10010 18 52 165 240 333 520 92 882 939 11165
87 347 599 616 80 12120 42 202 09 85 92 395
555 936 13048 440 920 14053 79 105 210 12 43
318 70 566 689 739 957 15198 302 15 408 09
692 919 81 16112 55 97 339 62 480 509 55 98
671 780 17068 213 42 60 301 53 440 686 718
977 18289 354 69 93 731 83 98 19046 533 690
751 70 840 908
20102 637 915 21135 65 78 434 40 538 632
89 755 94 22213 341 57 60 416 613 25 743 57
910 72 23130 53 89 229 46 59 346 80 479 585
658 83 701 995 24057 75 76 409 96 609 802
25100 25 306 44 707 26050 68 188 92 251 55
91 346 89 483 823 56 27099 204 36 39 41 81
362 64 426 64 79 508 31 850 28239 328 401 85
554 649 745 29016 156 249 360 546 763 93 874
902 55 73
30056 194 435 535 669 987 31228 48 680 96
838 44 62 966 33010 47 141 255 92 371 80 512 71
951 34077 103 57 253 343 479 611 16 795 833
35 35003 174 200 50 336 74 564 694 714 29 35
902 36147 315 471 581 97 618 37147 90 334 56
417 573 883 38002 73 96 151 87 334 60 422 91
574 656 717 62 861 39044 184 253 59 318 466
99 716 802 935 52.
40242 467 882 87 41079 174 683 709 937 50
66 42402 627 714 821 43041 303 16 503 58 59
606 32 38 705 826 920 44227 61 93 329 536 79
709 98 980 45169 79 206 82 458 767 91 804 45
46112 20 39 212 380 85 446 590 98 615 36
973 47073 120 40 70 81 255 95 330 402 29 562
720 802 32 48306 11 48 438 61 714 69 71 49017
39 210 32 84 361 543 653 77 797 838 85 936.
50058 70 160 287 361 461 67 552 670 90
727 37 806 48 995 51074 161 242 81 328 52 58
760 868 919 52055 182 212 65 99 397 650 827
977 53003 29 206 15 88 301 72 99 757 84 865
944 54002 60 323 450 70 517 95 626 64 734 823
58 77 94 910 79 83 55019 47 50 76 247 469 91
621 714 98 832 48 943 88 56090 196 275 99
320 30 83 419 526 53 887 928 74 80 57060 680
714 40 74 885 929 58036 203 458 589 634 70
772 946 59050 86 250 888.
60006 42 69 237 56 429 624 65 722 824 61081
121 242 81 458 86 659 719 40 916 42 50 62071
117 244 471 536 663 66 719 840 89 914 70 63025
311 466 83 575 87 856 966 64072 290 306 03 34
411 27 647 806 90 918 61 74 65144 55 222 49
62 385 411 553 81 686 919 86 66083 181 290
96 327 545 638 50 752 67026 73 99 186 98 253
321 432 53 547 68147 85 371 454 62 764 93 871
69034 56 122 56 287 424 623 786 983.
70041 91 148 252 329 493 543 671 707 23 59
869 957 71181 246 550 611 35 745 56 70 99 820
22 80 72144 249 63 394 433 528 43 685 73375 85
432 60 505 34 855 74086 129 32 48 267 303 65
439 72 77 99 515 75163 552 71 874 917 75 76161
99 268 378 488 578 648 899 77091 186 272 443
550 67 78 883 93 921 78245 88 455 576 625 81
723 804 89 79115 27 30 52 302 13 22 449 80 588
91 647 67 81 732 66 865 912 34.
80160 461 80 542 55 76 85 673 81028 171 220
368 622 28 62 713 84 89 846 90 905 82081 382
428 33 525 696 785 826 923 83049 83 318 56
73 706 32 65 84158 227 30 85 87 546 52 56 637
95 913 85008 51 80 83 115 84 397 400 578 613
42 702 848 997 86024 37 316 51 62 571 90 869
917 87048 278 448 502 89 658 851 972 88151
81 316 60 414 40 585 88 628 732 40 826 80 89
90 89031 161 232 52 403 545 892 900 35 95.
90031 52 213 408 26 599 657 806 82 955
91010 302 565 642 953 92156 91 302 23 693 709
970 72 93465 532 57 849 52 992 94034 78 87
246 321 29 36 433 71 638 95024 225 301 94 498
609 723 954 68 956 80 96493 554 66 849 82
955 57 97018 202 330 80 92 680 707 57 889 919
98801 04 71 79 99048 56 74 259 70 305 45 501
624 714 929.
100016 21 187 358 93 572 709 44 64 94 981
101169 400 04 535 52 601 84 769 71 78 980
102054 45 111 34 72 274 347 443 47 535 70 683
713 76 912 14 80 96 103015 20 139 390 454 534
65 796 808 46 84 957 104273 424 99 598 719 830
37 950 105016 53 76 171 91 385 461 75 86 575
694 767 941 106043 98 152 82 90 270 308 93 98
465 594 95 872 964 93 107026 168 458 896 965
108173 327 82 452 526 60 841 939 109015 150
356 71 422 26 46 726 92 802 06 992.
110026 177 79 82 221 70 89 328 504 16 644
972 111106 210 331 495 559 65 88 691 706 69
77 903 35 112094 183 299 368 78 87 232 57 60
78 689 753 862 113069 77 108 353 401 33 40
547 636 77 88 713 15 83 829 987.
114008 248 63 88 371 78 442 579 89 673 726
96 878 906 43 115155 79 557 786 815 959 116367
472 526 45 78 609 72 9 94 778 842 916 97 117228
68 91 97 471 526 36 92 684 726 909 27 49
118034 72 455 85 739 961 119071 78 187 215 53
73 4 8 332 70 561 775 810 964.
120067 173 371 87 412 892 654 708 64 76 [illegible]
62 64 926 121042 48 53 113 63 840 71 971 [illegible]
79 121 456 505 861 123041 82 125 27 268 78 [illegible]
96 434 626 763 811 65 78 915 96 124055 [illegible]
344 428 781 968 125136 208 455 59 542 624 [illegible]
60 68 775 805 40 54 98 934 82 126220 [illegible]
305 44 85 427 68 716 84 805 62 988 127466 [illegible]
76 638 713 50 93 815 938 68 128032 264 [illegible]
422 524 25 40 740 71 838 45 68 941 129050 [illegible]
62 302 458 61 545 72 707 15 18 73 815 82 [illegible]
130202 32 381 452 69 510 94 683 [illegible]
911 67 78 88 131016 136 331 76 510 [illegible]
132069 125 82 374 437 65 67 650 65 941 [illegible]
15 29 126 520 59 748 801 134003 145 [illegible]
582 99 135173 305 464 68 502 12 679 715 70
813 971 136070 71 103 248 62 497 502 68 718
73 629 978 90 137122 33 70 575 618 46 60 51
37 875 963 91 138149 150 376 511 14 59 607 868
64 738 54 79 861 904 139005 102 11 239 93
780 816 936
140152 407 14 534 625 966 141009 43 253
300 12 56 66 90 402 503 658 69 832 142270 703
82 95 861 953 143118 70 78 309 62 470 607 56
772 938 144124 241 306 26 437 52 53 74 90 587
658 821 145028 58 114 89 200 32 333 43 476
78 516 18 49 705 16 56 88 953 146016 340 517
23 931 147021 22 30 259 397 537 616 18 28 57
712 825 51 86 92 916 148025 69 127 30 49 87
95 293 333 421 505 26 52 55 678 762 74 926
46 149053 72 255 82 300 307 694 96 767 813
966 86.
150169 222 404 21 619 823 28 62 151172 237
371 74 516 778 809 9371 152085 94 164 283 312
713 95 99 839 49 977 153140 222 58 388 608 32
64 704 49 154008 70 132 171 415 38 87 647 892
906 22 155137 278 328 607 791 874 88 942 156003
43 46 237 77 97 313 64 901 157023 110 219 43
88 563 786 863 64 901 158001 90 141 50 224 54
387 552 676 727 48 73 93 94 982 159010 92 93
116 501 639 52 86 725 948.
160029 65 146 370 447 548 709 10 76 88 907
161015 33 55 316 19 550 763 828 929 90 162019
55 126 83 94 202 324 547 75 636 72 789 855 993
163101 89 272 345 54 83 445 527 45 82 86 608
765 997 99 164012 264 487 67 509 66 617 33 865
165002 19 25 45 64 355 427 71 83 595 99 607
24 35 67 72 85 92 721 64 842 166016 296 385
424 91 603 783 803 947 58 167032 39 110 26
314 49 72 488 639 64 828 168000 81 149 74 263
330 704 852 910 65 78 169067 77 134 203 90
313 433 40 574 907 58 98.
170124 220 304 698 780 921 171056 144 386
445 590 817 172156 360 421 745 871 933 67 98
173032 165 312 33 39 74 563 88 616 735 41 882
97 174069 111 50 93 340 501 04 630 43 71 85
92 702 36 847 958 175020 74 302 16 445 798 865
918 42 176014 98 207 33 421 516 75 76 690
177177 243 307 608 95 777 83 828 76 178080
106 15 242 85 338 434 48 555 89 179009 94
105 48 348 94 480 83 90 674 831 82
180000 41 444 507 621 29 717 65 811 37 57
918 21 181016 32 70 147 86 91 407 616 37 182117
86 424 25 36 555 702 837 924 183038 52 162
205 24 56 61 645 184031 45 166 69 381 83 457
62 73 565 665 802 21 931 78 [illegible]

Sprostowanie

We wczorajszem ogłoszeniu kolektury Kaftala wydrukowano obok wygr. 10.000 omyłkowo nr. 92198 zamiast nr. 52198 co niniejszem prostujemy.

Koncesje na taksówki

wydaje wydział przemysłowy magistratu

Wobec wejścia w życie ustawy o koncesjonowaniu pojazdów mechanicznych w obrębie gminy miejskiej oraz wobec rozpoczęcia przez wydział przemysłowy zarządu miejskiego przyjmowania odpowiednich podań, zaznaczyć należy, że ubiegający się o koncesję powinien złożyć podanie, zawierające:

1) imię i nazwisko, zawód, przynależność państwowa, miejsce zamieszkania, 2) dane co do kwalifikacyj fachowych do prowadzenia przedsiębiorstwa przewozu pojazdami mechanicznemi, 3) ilość rodzaj, typ (model) i opis techniczny pojazdów, 4) czas, na jaki pragnie otrzymać koncesję oraz termin rozpoczęcia przewozów w całości lub częściowo, 5) projektowaną taryfę opłat za przewóz i 6) dowód, że ubiegający się o koncesję, wypełnił wszystkie powinności, wynikające z ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym.

Stratowany przez konie

66-letni cyklista ciężko ranny

Wczoraj, około godziny 11 rano przy zbiegu ulic Kątnej i Nowo-Pańskiej zdarzył się wstrząsający wypadek.

Ulicą Kątną, jechał do pracy na rowerze 66-letni robotnik, Józef Bednarek. Gdy jechał z dość znaczną szybkością, to nagle wyrósł przed nim przechodzień. Bednarek gwałtownie skręcił w bok, by uniknąć wypadku. Wskutek gwałtownego skrętu, Bednarek spadł pod kopyta konia dorożki. Konie, przestraszone zderzeniem, nie zatrzymały się, mimo starań woźnicy, lecz zaczęły tratować kopytami nieszczęśliwego rowerzystę.

Z ust przechodniów wydarł się krzyk przerażenia. Rzucono się na ratunek. — Z trudem zdołano cofnąć wóz i wydobyć spod kopyt Bednarka. Okazało się, że ma on połamane niemal wszystkie żebra, pękniętą czaszkę oraz liczne obrażenia na całem ciele.

W stanie beznadziejnym odwiozło go pogotowie do szpitala ubezpieczalni społecznej. (i)

Z Tow. Polsko-Estońskiego w Łodzi

Wczoraj odbyło się pod przewodnictwem nacz. W. Nowakowskiego zebranie członków Tow. Polsko-Estońskiego w Łodzi, poświęcone wyborowi nowych władz.

Po uczczeniu pamięci Marszałka Piłsudskiego jednominutową ciszą, a następnie po złożeniu sprawozdania przez zarząd, dokonano w drodze aklamacji, wyboru nowych władz Towarzystwa w następującym składzie: prezes — nacz. Edward Rosset, wiceprezesi: dyr. Edw. Stranc, pułk. Adam Haberling i konsul Maks Kon, sekretarz — p. St. Smólski, skarbnik — prok. Edmund Grosser, członkowie — nacz. Wysocki, kpt. Dobrski, dyr. Matysek, nacz. Wisławski red. Rachalewski, inż. Biir.

Do komisij rewizyjnej powołano pp.: dyr. Plichara, dyr. Bossaka, nacz. Nowakowskiego, na zastępców: p. J. Łuńcewą i dr. St. Chomicza.

Trumna ś.p. Marszałka Piłsudskiego w krypcie Leonarda

Ilustracja przedstawia moment po złożeniu zwłok do trumny. Przy trumnie siedzi P. Marszałkowa Piłsudska, w głębi (od lewej str.) stoją: gen. Rouppert, mjr. lekarz Kaliciński i gen. Wieniawa Długoszowski.

Zastrzelił 2 kobiety

oraz ciężko zranił administratora hal, Hermana.—Służewski tłomaczy się tem, że był nieprzytomnie pijany

Sąd skazał zbrodniarza na 12 lat c. więzienia

Przed kilku miesiącami wielkie wrażenie wywarła w Łodzi wieść o krwawej masakrze na pl. Reymonta. w wyniku której **2 osoby zostały zabite, a jedna ranna.** Sprawcą strzałów był b. st. posterunkowy policji, Wacław Służewski.

Przy ul. Piotrkowskiej 317 znajduje się murowany budynek parterowy, w którym mieści się piwiarnia „Bar Ludowy". W głębi za budynkiem jest duże podwórze, które graniczy z halami targowemi.

27 listopada do „Baru Ludowego" wszedł Wacław Służewski. Jego zachowanie się odrazu zdradzało. że **jest mocno podchmielony.** Przy bufecie znajdowała się wówczas właścicielka baru, Bluma Wajnberg. Służewski zażądał wódki, spotkał sie jednak z odmową. Wajnbergowa wyjaśniła. że **nie ma koncesji na wyszynk alkoholu, lecz jeśli chce, może mu służyć piwem.** Odmowa ta bardzo rozgniewała Służewskiego. Klnąc ordynarnie zamierzył się pięścią na Wajnbergowa. W ostatniej jednak chwili cofnął się, mówiąc:

— **Szkoda na was reki.**

Być może na tem skończyłaby się cała awantura i Służewski opuściłby bar. Ale podniesione głosy zaalarmowały znajdującą się w kuchni pomocnicę Wajnbergowej, Pesę Szylic. Wbiegła ona do sali jadalnej i widząc. co się święci, **zaczęła namawiać Służewskiego, by wyszedł, gdyż nie przystoi mu urządzać awantury.**

Ta nieoczekiwana interwencja wyprowadziła Służewskiego z równowagi. Błyskawicznym ruchem dobył wielki rewolwer i z krzykiem: — **„Wszystkich was powystrzelam" — skierował rewolwer w stronę Szylicowej.** Przerażona kobieta zaczęła uciekać. Służewski pogonił za nią i gdy już była w kuchni **dał w jej kierunku kilka strzałów.**

Ranna, w podnieceniu wywołanem przerażeniem zdążyła jeszcze wybiec na podwórze, lecz tam już **upadła nieprzytomna.** Tymczasem w kuchni Służewski zauważył nową postać. Była to **służąca Irena Grześkowiak.** która ze strachu stanęła jak skamieniała. nie ruszając się z miejsca. **Służewski podbiegł do niej i celnym strzałem w serce położył ją trupem na miejscu.**

Z rewolwerem w reku skierował się napowrót do sali jadalnej baru. Tymczasem na odgłos strzałów przybiegł administrator hal targowych. Majer Herman. Gdy Służewski go zauważył. nie namyślając się, **dał w jego kierunku strzał. Kula utkwiła w pachwinie.**

Tymczasem Wajnbergowa wybiegła na ulicę i zaczęła wzywać ratunku. Przypadkowo przechodzili tamtedy 2-j policjanci, Krzyżaniak i Wolak. **Z trudem zdołali oni obezwładnić Służewskiego, który i do nich chciał strzelać, rozbroili go i odprowadzili do komisarjatu.**

Do rannych wezwano pogotowie. Irena Grześkowiak już nie żyła. Pesę Szylic przewieziono natychmiast do szpitala, ale zmarła ona w drodze. Hermana zdołano uratować.

Gdy Służewskiego po kilku godzinach, gdy już otrzeźwiał, przesłuchano, nie pamiętał, czy też udawał. że nie pamięta krwawego zajścia. Był zdumiony. gdy mu powiedziano. **że zabił dwoje ludzi i zranił trzecia osobę.**

Oczywiście został on natychmiast z policji usunięty i osadzony w więzieniu. I oto wczoraj zasiadł na ławie oskarżonych sądu okręgowego w Łodzi.

Przewodniczył rozprawie sędzia Łoziński, w asyście sędziów Grzesiowskiego i Wolskiego. Oskarżał prokurator Karski.

Służewski na rozprawie zachowuje się apatycznie. Na wszystkie pytania odpowiada twierdząco: **„Tak" lub „Być może".** Opowiada o sobie. że **wódka wprawia go w stan podniecenia, że wówczas nie zdaje on sobie sprawy z tego, co robi.** Krytycznego dnia wracał po służbie do domu. Spotkał znajomych i poszedł z nimi na wódkę do jednej z restauracyj na Bałuckim Rynku. W jaki sposób znalazł się na Placu Reymonta — nie wie, tak samo oświadcza. **że nie wie po co wstąpił do „Baru Ludowego".**

Rozprawa toczyła się cały dzień. Po przesłuchaniu świadków sad udał się na naradę, poczem ogłosił wyrok.

Za zabójstwo Ireny Grześkowiak Służewski skazany został na 10 lat więzienia, za zabójstwo Pesy Szylic — na 8 lat więzienia, za usiłowanie zabójstwa Harmana — na 5 lat wiezienia. Łącznie Służewski skazany został na 12 lat ciężkiego więzienia.

Podczas odczytywania wyroku oskarżony zachowywał się spokojnie. Tylko żona jego, obecna na rozprawie, krzyknęła przeraźliwie i zemdlała. Wyniesiono ją z sali. Służewskiego karetka odwiozła do więzienia. (as)

Serce pękło jej z bólu...

Wstrząsający wypadek podczas nabożeństwa za duszę Wodza

Piotrków, 21 maja.

W Rozprzy pod Piotrkowem **podczas nabożeństwa żałobnego w kościele parafjalnym za duszę ś. p. Marszałka Józefa Piłsudskiego** 35-letnia Urszula Goworówska, nauczycielka szkoły powszechnej, **zmarła nagle na udar serca.**

Ś. p. Goworowska przejęła się przed wczesnym zgonem Ojca Narodu. Serce jej nie wytrzymało i pękło z bólu.

Zgon ten wywołał wśród okolicznej ludności przygnębiające wrażenie.

REPUBLIKA DZIECI

Nowelka.

DIAMENT

Kapral Jan Anderson i Rufus Dal przedzierali się przez splątane liany afrykańskich lasów.

Dal był tym, który przyniósł wieść o zaginionym baronecie Rollo Deniston do głównej kwatery policji w Tanganayce.

— Deniston zginął — opowiadał Dal w kwaterze. — Wędrowaliśmy razem przez lasy i natrafiliśmy na pewne plemię murzyńskie. Wódz tego plemienia miał olbrzymi djament, który Deniston kupił za paciorki i perkal. Nie uszliśmy jednak nawet jednego dnia drogi, gdy plemię to napadło nas w nocy. Ja zdołałem umknąć im, ale Deniston został zabity. Djament, jak się zdołałem dowiedzieć, znajduje się u czarownika-lekarza tego plemienia. Do wioski gdzie zamieszkuje owo plemię, dostać się jest niezmiernie trudno z powodu niezmierzonych i nieprzebytych lasów. Ale znam pewną polanę w niewielkiej odległości od wioski, gdzie może z łatwością wylądować samolot. Dajcie samolot, dajcie dużo perkali, paciorków, noży etc., a wykupimy ten djament z rąk czarownika. Mnie zaś dacie dziesięć procent od zysku.

Komendant policji nie chciał się na to zgodzić, ale Jan Anderson przekonał go. Kaprala uderzyło kilka szczegółów w opowiadaniu Dala, które niezupełnie zgadzały się z prawdą. Oprócz tego sam Dal przedstawiał jakiś nieszczególny typ.

— Ja znam zaginionego baroneta osobiście — mówił Anderson — no i adwokat londyński, Tews, poszukuje go w sprawie jakiegoś spadku. Trzebaby tę rzecz wyświetlić.

Komendant dał więc samolot i potrzebne towary na kupno djamentu. Anderson i Dal wystartowali. Przed piątą po południu, na godzinę przed zachodem słońca, wylądowali na owej polance. Rozbili obóz i postanowili przenocować. Nad ranem jednak, gdy Anderson się obudził, spostrzegł, że Dala niema. Zjawił się dopiero po godzinie.

— Gdzie pan był? — spytał kapral.

— Szukałem drogi do wioski.

Anderson nic nie odpowiedział, ale wydało mu się to podejrzane.

Wyruszyli zaraz w dalszą drogę, zostawiając samolot i ładunek na polance. Szli dość długo, gdy nagle Dal pochylił się i zaczął poprawiać coś u buta. Anderson minął go.

— Ręce do góry! — rozległ się z tyłu rozkaz.

Anderson odwrócił się śpiesznie, sięgając jednocześnie do boku. Dal stał wyprostowany i celował doń z rewolweru.

— Ręce do góry, mówię — powtórzył — bo strzelę!

Anderson usłuchał. Dal zbliżył się doń, aby zabrać mu broń. Anderson błyskawicznie rzucił się na niego, usiłując wyrwać rewolwer.

Dal wypalił w powietrze i natychmiast rozległo się straszliwe wycie. Kilka dziesiątków czarnych postaci wybiegło zza krzaków i drzew i obsiadło Andersona. W kilka minut, po uporczywej walce, leżał, związany lianami.

— Widzisz, idjoto — naigrywał się Dal — przywiozłeś mi wykup za djament, kóry ja sam zabiorę, ty zaś zginiesz i to niełatwą śmiercią.

Anderson stał przywiązany do pala w jakiejś obszernej chacie z bambusów. Stał tak już kilkanaście godzin. Nogi mdlały pod nim i był bliski całkowitego wyczerpania.

Zmierzch, jak to w Afryce, zaczął szybko zapadać i Anderson poprzez szpary w ścianach zoczył liczne ogniska, rozpalone za wsią. Po chwili usłyszał dzikie bicie tam-tamów.

— Zaczyna się — pomyślał. — Za kilka godzin zostaną ze mnie tylko szczątki.

Dały się słyszeć kroki i głosy. Anderson rozpoznał Dala. Mówił on w języku Swahali.

— Przywiozłem ci mnóstwo podarków, paciorków i perkalu. Masz oprócz tego białego człowieka, którego możesz wziąć na wasze djabelskie tortury. Wzamian daj mi duży, przezroczysty kamień. Wiem, że go nosisz w woreczku na szyi!

— Dostaniesz go potem — odparł drugi głos. — Chodźmy tymczasem obejrzeć więźnia.

— Dwie postacie weszły do chaty. Nagle jedna, ciemniejsza, rzuciła się na drugą: rozległ się krótki, urywany krzyk i chrzęst... Potem ktoś poprzecinał węzły więźniowi i znajomy głos szepnął mu do ucha po angielsku:

— Prędko! Nie bój się i chodź za mną! Jestem Rollo Deniston!

Rollo Deniston i kapral Anderson siedzieli na werandzie głównej kwatery policji w Tanganayce. Rollo opowiadał:

— Tak więc Dal zdradził mnie. Umówił się z czarownikiem plemienia, że mnie zabiją i odbiorą djament, on zaś miał odkupić go za perkal i paciorki. Nie udało się; dzicy nie zabili mnie, ale wzięli w niewolę, zaś ich czarownik poległ z mojej ręki podczas napadu. O tem wszystkiem Dal nie wiedział, umknął bowiem przedtem. Mnie zaś, dzięki kilku sztuczkom czarodziejskim udało się uniknąć śmierci — co więcej, umiejętności leczenia zawdzięczam, że zostałem czarownikiem — lekarzem u tych dzikusów. Pilnowali mnie jednak, tak że nie mogłem umknąć. Musiałem się nawet pomalować na hebanowo jakimś roślinnym środkiem. Dal nie poznał mnie: po pierwsze, byłem czarny, a po drugie, zgoliłem zarost. No i odmienny strój też robi swoje. Dal był tylko rozczarowany i zdziwiony tem, że nie zastał poprzedniego czarownika. Ale nie pytał o nic, tylko ciągle starał się wyłudzić ode mnie djament. Zdaje się, że skręciłem mu kark. Jeśli żyje, dzicy będą mieli zeń pociechę. O tem, że on naprowadził dzikich na ciebie, gdy przedzieraliście się przez las, wiesz już. Tylko, idjota, zapomniał postawić straży przy samolocie. Może bał się.

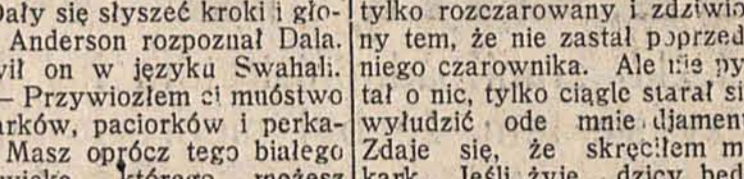
— Tak, i temu zawdzięczamy tak szybki ratunek — zakończył Anderson.

ROZRYWKI UMYSŁOWE

LOGOGRYF FIGUROWY.

Nad. K. Lemański.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

W kratki wpisać pionowo 19 słów o podanem znaczeniu. Pierwszy poziomy rząd liter da rozwiązanie.

Znaczenie słów: 1) Wielki obszar wodny, 2) nie tępy, 3) część ręki, 4) gwiazda wschodząca nad ranem, 5) kraj w Afryce, 6) góry w Polsce, 7) płócienne nakrycie na stół, 8) tytuł jednej powieści Sienkiewicza, 9) płomienie, 10) miasto na Pomorzu, 11) imię żeńskie, 12) pagórek inaczej, 13) poeta polski, 14) imię męskie, 15) tłuszcz roślinny, 16) kwiat, 17) bardzo ważna część organizmu, 18) nadgraniczne części kraju, 19) zarzące się cząstki roznoszone przez wiatr.

PRZESUWANKA.

KAWAŁ
LASKA
KORAN
ABRAM
BUICK
JELCE
DERKA
KABBA
KLOCE
ALGIN
ŁESUS
ŁAKUK
DOBRA

Poprzestawiać litery w ten sposób, by otrzymać słowa, których środkowe litery, czytane zgóry na dół, dadzą rozwiązanie.

SZARADA.

Gdy **pierwszy-pierwszy** czytał długo
Ciekawą powieść, **druga-druga**
Dziewczynka — też przeczytać chciała,
Lecz **trzecia-trzecia** jej nie dała
A całość łatwo się pokaże,
Ameryki ją **czwarta-pierwsza** wskaże.

ZAGADKA.

Nad. L. Lubicz.

Kiedy na wiosnę słonko przygrzewa,
Każde z nas sute ubranie przywdziewa,
A kiedy w zimie mróz srogi się szerzy —
Nadzy, obdarci stoim bez odzieży.

Rozrywki z dzisiejszego numeru należy nadsyłać do Redakcji „Republiki Dzieci", — Piotrkowska 49 — do środy, dnia 29 maja włącznie.

Za prawidłowe rozwiązanie przynajmniej połowy rozrywek przeznaczamy do rozlosowania wśród Czytelników dwie nagrody — książkę i grę towarzyską.

ROZWIĄZANIA ROZRYWEK

umieszczonych 8 maja b. r.

LOGOGRYF GEOGRAFICZNY: 1) Haga, 2) Abo, 3) Woroneż, 4) Adelaide, 5) Nicea, 6) Norwich, 7) Alger. Pierwsze litery tworzą: „Hawanna". **METAMORFOZA:** Kara, mara, mars, mors, mops. **ANAGRAM:** lampa, ampla, palma, plama. **BILETY WIZYTOWE:** Buchalter, technik budowlany, lotnik. **SPIRALKA:** Katarynka, Atlantyda, architekt, trucizna, atrament, tramwaj, rekrut, tartak, koral, lokaj, jajo, okno, Oia, ora, okr. **SZARADKA:** Krawatka.

NAGRODY

za prawidłowe rozwiązanie rozrywek, umieszczonych 8 maja b. r. otrzymali:

I. Roman Kostyniak — ul. Mazurska 4 — książkę.

II M. Rapaport — ul. 28 p. Strzelców Kaniowskich 63 — grę towarzyską.

Po odbiór nagród należy zgłaszać się do Redakcji „Republiki Dzieci" — Piotrkowska 49 — w czwartek lub piątek (23 lub 24 b. m.) między godz. 6 — 7 po poł.

Rzeczy ciekawe.

WIELKIE KORZYŚCI Z MAŁYCH WYNALAZKÓW

Jeden z najlepszych miesięczników popularno-naukowych, nowojorski „Scientific American" poświęca stale jedną kolumnę na wywiady z ludźmi, których pomysły czy też wynalazki przyjęły się najłatwiej na rynku. Okazuje się przytem, że w tych sprawach panuje jedna reguła: im rzecz mniejsza, im wynalazek mniej doniosły, tem popłatniejszy.

Widzimy więc w „Scientific American" (czytaj: sajentyfik emeriken) podobiznę niejakiego Kendalla. Człowiek ten wymyślił „puder w kawałku", tak zw. „compact". Przez długie lata pan Kendall klepał przysłowiowo „bidę", opatentował coś około kopy pomysłów, ale dopiero ten „uszlachetniacz" kobiecych twarzy uczynił go miljonerem.

W tym samym miesięczniku znajdujemy wywiad z panem Williamem Mangelsem, synem mechanika z Luna Parku. Ten wybraniec fortuny poświęcił się bardziej skomplikowanym wynalazkom. Już od kołyski niemal zwrócił uwagę na fakt, że pewne „zabawy obrotowe" sprawiają większości mieszkańców naszego globu wielką przyjemność, choćby ta przyjemność była niekiedy nieprzyjemna w skutkach. To też gdy dorósł, wymyślił wagonik, poruszający się po linji zamkniętej — kole lub elipsie — i obracający się kilkakrotnie dokoła własnej osi. Pan Mangels sądził — i całkiem słusznie — że ludzie naogół lubią urozmaicenie i że nowe rzeczy są bardziej pożądane od starych. I wcale się nie omylił: dziś jest właścicielem dobrze prosperującej fabryki rozmaitego rodzaju karuzel i kilku miljonów, umieszczonych w najpewniejszych bankach Ameryki.

W każdym miesięczniku naukowym znajdujemy — przeważnie na ostatnich stronicach — całe setki takich wynalazków; niektóre z nich robią wrażenie, że wynalazca chciał sobie zakpić z ludzi. Bo — proszę was — czy to nie śmieszna rzecz: połączenie parasola z wiecznem piórem? Albo elektryczna szczoteczka do zębów? Albo elektryczny odkurzacz w połączeniu z aparatem radjowym? Jednak pomiędzy temi wynalazkami mogą się znaleźć i takie, które mimo swej małej doniosłości w życiu ludzkości, pozwolą ich twórcom zrobić przysłowiowe kokosy. Tak, jak zrobił je „wynalazca" agrafki, a nie zrobił twórca przewrotu w dziejach techniki, wynalazca motoru spalinowego, Diesel.

Ruchomy teatr

Bezrobotni aktorzy w Nowym Jorku nie chcą brać za darmo zasiłku, zorganizowali ruchomy, a bezpłatny teatr. Scena, której długość wynosi 10 metrów, szerokość niewiele ponad 4 metry, umieszczona jest na aucie ciężarowem.

Przedstawienia odbywają się po ogrodach publicznych. Biletów wstępów niema wcale, więc akcja ta cieszy się dużą popularnością.

Repertuar obejmuje dramatyczną przeróbkę „Chaty wuja Toma", „Poskromienie złośnicy" Szekspira i szereg sztuk z lat ostatnich. Popołudniu grywa się sztuki dla dzieci, więc np. „Robinsona Cruzoe", „Lampa Aladyna" i „Wyspę skarbów".

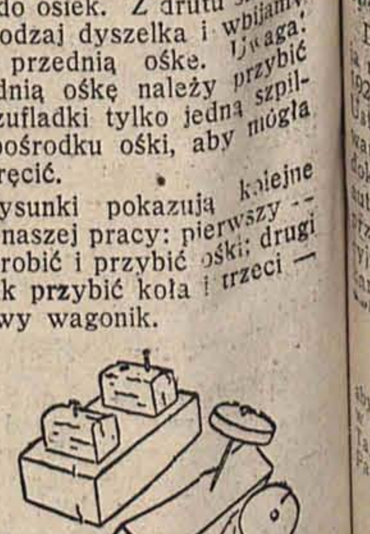
Sami to zrobimy!

Wagonik z pudełek od zapałek

Zbudujemy sobie z pudełek od zapałek pociąg. Powinniśmy zacząć od lokomotywy, ale ponieważ ją najtrudniej zbudować, narazie zajmiemy się innemi częściami pociągu, przy których nabędziemy wprawy. W ub. tygodniu zbudowaliśmy sobie kiosk-budkę dla dróżnika naszej kolei, dziś zrobimy towarowy wagonik.

W tym celu bierzemy szufladkę od pudełka od zapałek, dwa — trzy duże korki, kilka szpilek i kawałek drutu. Z korka wycinamy ośki i kółka. Ośki przybijamy do spodu szufladki szpilkami; szpilki należy potem starannie zagiąć. Następnie przybijamy, również szpilkami, koła do osiek. Z drutu skręcamy rodzaj dyszelka i wbijamy go w przednią ośkę. Uwaga: Przednią ośkę należy przybić do szufladki tylko jedną szpilką, pośrodku ośki, aby mógła się kręcić.

Rysunki pokazują kolejne fazy naszej pracy: pierwszy — jak zrobić i przybić ośki; drugi — jak przybić koła i trzeci — gotowy wagonik.

Rachunek za dwie rewolucje

wynosi 60 miljonów szylingów, które muszą być teraz zapłacone.—Do czego zmierza faszyzm austrjacki

Wiedeń, w maju.

W ciągu jednego roku austriacy po-…lili sobie na „luksus" dwóch rewo-…: socjalistycznej w lutym, i naro-…-socjalistycznej w lipcu. Obie …y rewolucji zostały zdławione i oto … **rząd przedkłada społeczeństwu …nki**, każąc sobie za te zabawę za-… **60 miljonów szylingów kosztowało złamanie obu prób puczu.** Dwu-…nie trzeba było mobilizować śpiesz-… armję, policję i formacje półwojsko-… **Tygodniami całemi trzeba było …mać dziesiątki tysięcy ludzi w po-…owiu bojowem. A po walkach — …eba było restaurować zniszczone …achy, płacić odszkodowania, chować …głych, leczyć rannych, wynagra-…ć tych, którzy się zasłużyli, wypła-…ć emerytury wdowom i sierotom za-…ych...**

Rachunek jest istotnie kolosalny. Zwłaszcza, jeśli się zważy, że Austrja …ada zaledwie 6 milionów ludności. Na każdą duszę, licząc nawet niemo-…ęta, przypada więc kwota 10 szylin-…ów.

To trzeba zapłacić. Już przed kilku miesiącami wprowadzono **podatek t. z. bezpieczeństwa"**. Teraz ogłoszono po-…życzkę wewnętrzną.

Obecnie wyłoniła się nowa sprawa, …óra będzie musiała pociągnąć za sobą …iększone wydatki. Gdy w Niemczech …łoszono **ustawę o powszechnym obowiązku służby wojskowej** — w Austrji …rawa ta również musiała wypłynąć … porządek dzienny. Austriacka siła …rojna, określona traktatem w Saint-…rmain, składa się zaledwie z 30.000 …łnierzy. W tej sytuacji, jaka obecnie …nuje, taka armja nie daje gwarancji bezpieczeństwa kraju. Wprawdzie ist-… jeszcze w Austrji Heimwehra, skła-…a się z 80.000 ludzi. Ale nie jest to … armja, lecz **formacja pół-woj-…skowa**. Do ubiegłego roku Heimwehra była właściwie organizacja nielegalną. Nie miała nawet broni. Uważano ją za organizację partyjną, taką sama jak soc-…jalistyczny Schutzbund lub związek mło-…dzieży katolickiej. Obecnie **Heimwehra została wysunięta na plan pierwszy.** O-…trzymała sankcję i została uzbrojona. Codziennie odbywają się intensywne ćwiczenia **poszczególnych oddziałów.** Granica pomiędzy Heimwehrą a armją regularną powoli się zaciera. Gdy obecnie przy dźwiękach orkiestry ma-…szeruje ulicą jakiś oddział wojskowy, trzeba dobrze się przypatrzeć, by od-…różnić, czy jest to wojsko, czy Heim-…wehra, która nawet mundury nosi iden-…tyczne, różni się tylko małemi piórkami kogucjemi na czapkach wojskowych.

I oto z dwóch przyczyn postanowiono w Austrji **nie dopominać się prawa wprowadzenia powszechnej służby wojskowej.** Armja, która zostałaby stworzona na takiej zasadzie w Austrji, **byłaby bardzo niepewna.** Posiadałaby w swych szeregach **zarówno narodowych socjalistów jak i komunistów.** A Heimwehra — to organizacja, na którą rząd obecnie może liczyć.

Druga sprawa — to pieniądze. Co tu taić — **Austrja nie ma pieniędzy** na utrzymanie regularnej armji, opartej na zasadzie poboru powszechnego.

Ale mimo to, wydatki rosną, w związku z przysposobieniem wojskowem młodzieży, jaką wprowadza rząd austrjacki. Heimwehra dąży do wychowania tej młodzieży w duchu faszystowskim: wódz Heimwehry, książę Starhemberg jest gorącym wielbicielem Mussoliniego. Koła katolickie zaś czynią wysiłki, by ten faszyzm miał duch chrześcijański.

Charakterystycznym szczegółem jest, iż **faszyzm austrjacki nie jest faszyzmem republikańskim.** Heimwehra nie ukrywa zupełnie swych **monarchistycznych tendencyj.** Sprawa restauracji monarchji Habsburgów była już wielokrotnie omawiana, zarówno w kołach politycznych kraju, jak i na konferencjach zagranicznych. Kanclerz dr. Schuschnigg i wicekanclerz ks. Starhemberg są zdecydowanymi **zwolennikami wprowadzenia na tron austrjacki Ottona Habsburga.** Ale równocześnie są trzeźwymi politykami i rozumieją, że **obecnie jeszcze nie pora na realizację tej sprawy.** Zbyt stanowczy jest sprzeciw państw Małej Ententy, a Italja, która jest obecnie główną protektorka Austrji, również nie uważa, że nadeszła odpowiednia ku temu pora.

Więc robi się narazie zgoła co innego. Cała młodzież szkolna wychowywana jest **w kulcie dla ruchu monarchistycznego i dla Ottona Habsburga.** Na opinję publiczną oddziaływa się wszelkiemi sposobami, by uczynić z obywateli austrjackich zwolenników zmiany ustroju.

Nie ulega wątpliwości, że wcześniej, czy później to nastąpi. Być może restauracja monarchji nie spowoduje odrazu intronizacji Habsburgów. Temu bowiem sprzeciwiają się najbardziej państwa sukcesyjne. Ale wprowadzenie ustroju monarchistycznego z regentem na czele wydaje się być sprawą bardzo bliskiej przyszłości.

N. T.

Za działalność komunistyczną

skazano Józefa Madalińskiego na 2 lata więzienia

We wrześniu 1934 roku brygada polityczna policji śledczej w Łodzi otrzymała doniesienie, iż w mieszkaniu Józefa Madalińskiego przy Al. Kościuszki 11 odbywają się zgromadzenia komunistyczne. Roztoczono wobec tego obserwacje nad mieszkaniem oraz nad Józefem Madalińskim i jego bratem Władysławem i przekonano się, że istotnie, obydwaj obracają się w towarzystwie ludzi notowanych w kartotece i że często odbywają się u nich zebrania, które noszą bardzo tajemniczy charakter.

W wyniku tych obserwacyj 15 grudnia wywiadowcy wkroczyli do mieszkania Madalińskiego. Znajdowali się tam obydwaj bracia oraz sześciu innych mężczyzn. W chwili wkroczenia policji zebrani grali w karty.

Ale podczas rewizji znaleziono w mieszkaniu kompromitujące dokumenty. Zwłaszcza przy Józefie Madalińskim znaleziono **plik proklamacyj komunistycznych.** Obydwaj bracia zostali aresztowani i **wczoraj zasiedli na ławie oskarżonych sądu okręgowego w Łodzi.**

Józef Madaliński przyznał się do winy. Bronił jednak brata, twierdząc, iż ten o niczem nie wiedział. W wyniku rozprawy Józef Madaliński skazany został na 2 lata więzienia, zaś **Władysław** został uniewinniony. (as).

Radjoprogram

PROGRAM ROZGŁOŚNI ŁÓDZKIEJ POLSKIEGO RADJA.

ŚRODA, 22 maja 1935 r.

6.30—6.33: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6.33—6.36: Pobudka do gimnastyki. 6.36—6.50: Gimnastyka. 6.50—7.15: Muzyka (płyty). 7.15—725: Dziennik poranny. 7.25—7.45: Muzyka (płyty). 7.45—7.50: Odczyt. programu na dzień bieżący. 7.50—8.00: Wskazówki praktyczne. 8.00—8.05: Audycja dla szkół. 8.05—8.20: Audycja dla poborowych. 8.20—11.57: Przerwa. 11.57—12.03: Sygnał czasu z Warszawy. Hejnał z Krakowa. 12.03—12.05: Wiadom. meteorologiczne 12.05—12.50 Utwory Jana Sebastjana Bacha w opracowaniu Leopolda Stokowskiego (płyty). — 12.50—12.55 Chwilka dla kobiet 12.55—13.05 Dziennik południowy. 13.05—13 55 Koncert zespołu wileńskiej orkiestry salonowej. 13.55—14.00 Wiadomości o eksporcie polskim 14.00—14.45 Muzyka z płyt. 14.45—15 35 Przerwa.

15.35—15.45. Przegląd giełdowy

15.45—16.30. Koncert orkiestry P. R. pod dyr. Józefa Oziminskiego z udziałem Jana Przybojewskiego — wiolonczela.

16.30—16.45. „O sprawie kobiecej" — odczyt wygłosi Halina Siemieńska

16.45 17.00: Kwadrans słynnych artystów — płyty.

17.00—17.15. „Zdobycze współczesnej zoologji"— odczyt wygł. prof. Wacław Roszkowski dyr. Muzeum Zoologicznego.

17.15—17.50. Muzyka współczesna dla niedowiarków — II pogadanka — Michała Kondrackiego ilustrowana płytami.

17.50—18 00. O książce Paul Bartel'a p. t. „Marszałek Piłsudski" — wygł.: red. Stanisław Poraj (odczyt z cyklu „Książka i Wiedza").

18.00—18.15. Pieśni w wykonaniu Luizy Migueli — sopran.

18.15—18.30. Teatr Wyobraźni nadaje fragment Fr. Schillera p. t „Dziewica Orleańska".

18.30—18.40. Skrzynka techniczna — korespondencje bieżącą omówi i porad technicznych udzieli kier. techniczny Rozgłośni Łódzkiej p. Wacław Gawroński.

18.40—18.45: „Życie artystyczne i kulturalne".

18.45—19.07: Muzyka (płyty).

19.07 19.15: Zapowiedź programu na dzień następny.

19.15—19.25: Muzyka (płyty).

19.2[illegible]: [illegible] sportowe lokalne.

19.30 19.35: Wiadom. sportowe ogólnopolskie.

19.35—19.50. Francuska muzyka symfoniczna — płyty.

19.50—20.00: Pogadanka aktualna.

20.00—20.15: Fragment operowy.

20.15—20.45. „Młody poetycki Lwów Marszałkowi Piłsudskiemu" aud. literacka (ze Lwowa)

20.45 20.55: Dziennik wieczorny.

20.55—21.00. „Jak pracujemy i żyjemy w Polsce".

21.00—21.30. Koncert chopinowski w wykonaniu Stanisława Nawrockiego

21.30—21.40. Wywiad na temat „Zagadnienie wychowania fizycznego wśród robotnic pracujących w fabrykach" — wygłoszą Zofja Kajrunajtysowa i Ludwik Szumlewski.

21.40—22.00. Piotr Perkowski: Koncert skrzypcowy w wykonaniu Grażyny Bacewiczówny z tow. orkiestry symf. pod dyr. Kompozytora.

22.00—22.15: Koncert reklamowy.

22.15—22.35 Pieśni w wykonaniu chóru męskiego „Bard" pod dyr. Fr. Rylinga — transm. ze Lwowa.

22.35—23.00. Muzyka salonowa w wykonaniu małej orkiestry P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego.

23.00—23.05: Wiadomości meteorologiczne dla komunikacji lotniczej.

AUDYCJE ZAGRANICZNE

KOPENHAGA. Utwory skrz. Wieniawskiego
BEROMUENSTER. Koncert orkiestrowy.
MOSKWA (Kom.). „Jarmark w Soroczynie" — opera Mussorgskiego.
BUKARESZT. Utwory fort. Brahmsa.
STOCKHOLM. Koncert symf. pod dyr. Jaernefelta.
RZYM. Koncert symf. pod dyr. Selvaggiego.
OSLO. Koncert symfoniczny.
WIEDEŃ. Melodje E. Eyslera.
Kaunas. Koncert orkiestrowy.
NATIONAL Progr. Koncert symfoniczny z Queen's Hallu Dyr. Kusewicki.
PRAGA. Koncert chóru.
KOLONJA. „Sto lat melodii tanecznej".
BRATISLAWA. [illegible]
KRÓLEWIEC. Muzyka taneczna.

Z KOLEKTURY F. BRAJTSZTAJNA.

Jak nam wiadomo znów w 11 dniu ciągnienia padły 2 większe wygrane dnia t. j. 10.000 zł. na Nr. 10731 i zł. 10.000 na Nr. 63170 w kolekturze F. Brajtsztajna przy ul. Piotrkowskiej nr. 14. Powyższe wygrane zostały wypłacone lodzianom ze sfery pracowniczej.

Prawo autorskie

ogłoszone w „Dzienniku Ustaw"

Dziennik Ustaw nr. 36, z dnia 20 maja r. b. przynosi ustawę z dnia 29 marca 1926 r., traktującą o prawie autorskiem. Ustawa składa się z 79 artykułów, zawartych w 7 rozdziałach i omawia najdokładniej, co jest przedmiotem prawa autorskiego, jego treść, czas trwania, przejście praw autorskich, umowy agencyjne, ochronę prawną, postanowienia karne i t. d.

TEATR — MUZYKA — SZTUKA

TEATR MIEJSKI.

Dziś, w środę, premjera sztuki Tadeusza Rittnera „W małym domku", która jest wymownym dowodem pisarskiego talentu Rittnera wciąż jeszcze aktualnego i żywotnego. Reż. Wł. Czengerego, dekoracje Zenobjusza Poduszki. Udział biorą: Szymański, Paszkowska, Niedźwiecka, Dardziński, Macherski, Żurowski, Chojnacka, Mirewicz, Malejówna, Matuszkiewicz i Bronowska.

„W małym domku" powtórzone zostanie w piątek.

W czwartek o godz. 7.30 wiecz. amerykańska komedja „Kibic" dla robotników.

Na spektakl ten ważne będą bilety zakupione na 16 maja.

TEATR POPULARNY.

Antoni Fertner, znakomity artysta scen warszawskich wystąpi jeszcze tylko 3 razy dn. 22, 23 i 24 maja w współczesnej komedji St. Kiedrzyńskiego „Cudzik i S-ka" w otoczeniu pierwszorzędnego zespołu.

Bilety nabyte na dzień 14 bm. ważne są w dniu 22 bm. zaś z dnia 19 po poł. w dniu 26 b. m. po poł.

Kasa czynna od godz. 6 wiecz.

PRZEDSTAWIENIE DLA MŁODZIEŻY SZKOLNEJ I BAJKA DLA DZIECI.

W sobotę o godz. 4-ej popoł. dana będzie dla młodzieży szkolnej kapitalna komedja Al. hr. Fredry „Pan Jowialski". Ceny najniższe od 30 groszy do 1.60.

W niedzielę o godz. 12-ej w południe — po raz bezwzględnie ostatni — urocza bajka dla dzieci „Trzewiczki szczęścia", które dzięki swej feerjowej wystawie i wybornej grze całego zespołu stała się prawdziwym ewenementem dla naszych milusińskich. Ceny zniżone.

WIECZÓR SONAT W FILHARMONJI.

Po szeregu sukcesów odniesionych na estradach w Pradze Cz., Wiedniu, Rydze, Moskwie, Leningradzie i innych miastach wystąpią w nadchodzący czwartek, dnia 23 maja o godz. 8.30 wiecz. z koncertem znana skrzypaczka — prof. Wyższej Szkoły im. Chopina w Warszawie Nina Stokowska - Racięcka i pianistka laureatka międzynarodowego konkursu fortepianowego w Wiedniu Olga Illiwicka.

Koncert odbędzie się w sali Filharmonji, przyczem w programie wykonane zostaną utwory Beethovena, Schumanna, Debussy'ego i Francka. Bilety sprzedaje kasa Filharmonji.

HANKA ORDONÓWNA I IGO SYM W FILHARMONJI.

W nadchodzącą niedzielę, dnia 26 maja o godz. 8.30 wieczorem wystąpi w sali Filharmonji znakomita nasza pieśniarka Hanka Ordonówna i ulubieniec całej Polski Igo Sym w pełnym czaru i humoru wieczorze. — Wieczór ten zapowiada się atrakcyjnie. — Bilety sprzedaje kasa Filharmonji.

Z KONSERWATORJUM MUZYCZNEGO HELENY KIJEŃSKIEJ.

W bieżącym roku szkolnym 6 osób, ukończywszy całkowity kurs studjów teoretycznych i muzycznych, objętych programem, zdaje na dyplomy. Kazimierz Szupka ze śpiewu solowego, Ksawery Stanicki z gry skrzypcowej, Jida Baszówna, Stanisława Pawlikowska, Pola Sznuklerówna i Adela Wrocławska z gry fortepianowej. Terminy egzaminów dyplomowych ustalono na dni 29, 30 i 31 maja i 1 czerwca. Pianistki prócz programu solowego (recitalu) wykonają koncerty i utwory kameralne. Wstęp na wszystkie wymienione egzaminy dyplomowe dla interesującej się publiczności wolny.

Chcąc dać możność szerszej publiczności zainteresowania się młodymi adeptami sztuki dyrekcja Konserwatorjum urządza dnia [illegible] o godz. 7.30 wieczorem w sali Filharmonji, Narutowicza 20 koncert tegorocznych absolwentów. — Bliższych informacyj udziela kancelarja Konserwatorjum, Traugutta 9, tel. 210-86.

BENEFIS ORKIESTRY WEINROTA W „TABARINIE".

Znany muzyk, p. Sam Weinrot, który gra ze swym zespołem w „Tabarinie" obchodzić będzie jutro, to jest w czwartek benefis przed wyjazdem do Krynicy.

W związku z benefisem orkiestry Weinrota, która podczas swego 7-miesięcznego pobytu w Łodzi cieszyła się wielkiem powodzeniem wśród licznej publiczności, odwiedzającej codziennie „Tabarin", dyrekcja tego lokalu przygotowała wiele niespodzianek i atrakcyj.

W dniu dzisiejszym, jak zwykle, w „Tabarinie" odbędzie się fajf o godz. 5.15 i dancing. — Zarówno na fajfie jak i na dancingu publiczność obejrzy doskonały program artystyczny, w którym występują: trio węgierskie [illegible], [illegible] Harry, duet taneczny Niewęgłowskich, siostry Wierusz, Tusia Talmari i in.

Kurjer Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA" z dnia 22 maja 1935 roku | Kierownik działu gospod. telef. 211-66 Dział gospodarczy telef. 136-56.

Łódź gospodarcza uczci pamięć Marszałka

Zgon Marszałka Piłsudskiego wywołał w szerokich sferach przemysłu i handlu łódzkiego wrażenia tak samo wstrząsajce, jak we wszystkich innych odłamach społeczeństwa. W tej atmosferze żałobnych dni w społeczeństwie łódzkiem zarysowuje się coraz częściej potrzebna **utrwalenia pamięci Marszałka** w formie stwarzania dzieł, któreby się z Jego imieniem wiązały, któreby to Imię na różnych odcinkach życia zbiorowego Łodzi wiekom przekazywały.

Aby takie dzieła stwarzać, względnie budowę już rozpoczętych — kontynuować, potrzeba pieniędzy. Rzecz oczywista, że **wkładu uczuć obywatelskich**, który się z tą sprawą wiąże, **nie można mierzyć ilością złotych,** niemniej jednak faktem jest, że **kwestja pieniędzy nie daje się wyeliminować, gdy chodzi o realizacje czegokolwiek — a więc także dzieł pamiątkowych.**

Piszemy te słowa pod wrażeniem uchwały Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem oraz Izby Przemysłowo - Handlowej w Łodzi. — Związek zadeklarował pół miljona złotych na budowę **Bibljoteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego,** natomiast Izba przeznaczyła **tysiąc złotych na kopiec Marszałka.** Uchwała Związku jest rzeczą **w wielkim stylu,** gdyż umożliwia realizację wielkiej rzeczy. O uchwale naszego samorządu gospodarczego, niestety, **nie można tego powiedzieć.** Samorząd wystąpił z daleko idącą **skromnością,** której opinja publiczna nie uważa w danym wypadku za cnotę. Słyszy się liczne głosy zdziwienia z powodu uchwały Izby, gdyż nie podlega dyskusji, iż w samorządzie gospodarczym, oczywiście, panuje **ten sam klimat ideologji obywatelskiej, co w Związku.** —

Uczucie zdziwienia wzrasta u wielu osób jeszcze i wskutek tego, że Izba Przemysłowo - Handlowa stanowi **zamożną jednostkę gospodarczą** (budżet roczny 600.000 zł.), która w razie potrzeby **łatwo mogłaby otrzymać tani i dogodny kredyt,** umożliwiający realizacje większych poczynań.

Jeżeli piszemy powyższe słowa, to bynajmniej nie w tem przekonaniu, że prezydjum Izby Przemysłowo - Handlowej asygnując zł. 1000.— postawiło tem samem kropkę w danej sprawie. Osobiście jesteśmy najzupełniej przekonani, że jest to tylko **krok pierwszy,** po którym nastąpią dalsze, i wcale nie wątpimy, że nasz samorząd gospodarczy poweźmie **uchwałę, godną reprezentacji życia gospodarczego w największym ośrodku przemysłowym kraju.**

Aby ująć należycie sprawę owych dalszych kroków, rzucamy konkretne propozycje: **niech Izba Przemysłowo - Handlowa zadeklaruje 200.000 zł.** na cele, związane z jej pragnieniem trwałego uczczenia pamięci Tego, którego praca stworzyła polityczne przesłanki dla rozwoju gospodarczego Polski.

Pisząc o pewnem zdziwieniu, które uchwała Izby wywołała w mieście, pragnęliśmy tylko zreferować liczne głosy naszych czytelników, które do nas dotarły i wychodziły z założenia, że uchwała Izby Przemysłowo-Handlowej jest zamknięciem sprawy.

Przechodząc do uchwały Związku Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem pragniemy zaznaczyć, iż cel, na który Związek asygnował poważną kwotę, uważamy za **bardzo dobrze wybrany.** Bibljoteka publiczna jest jednym z najważniejszych ośrodków siły kulturalnej społeczeństwa, a ta siła kulturalna ma być dźwignią nowej Polski. Mielibyśmy tutaj tylko jedno zastrzeżenie. Bibljoteka publiczna wymaga oczywiście specjalnego gmachu, ale trzeba się zastanowić, czy jest rzeczą wskazaną budowanie takiego gmachu, skoro już znajduje się w dość zaawansowanym stadjum **budowa wielkiego Domu im. Marszałka Józefa Piłsudskiego.** Dom ten jest budowany na rzeczywiście bardzo wielką skale i chodzi o to, aby doprowadzić tę budowę do końca. A tymczasem, jak wiadomo, istnieją **trudności natury finansowej,** hamujące wykończenie gmachu. Nasuwa nam się więc myśl, którą warto dokładnie zbadać: czy nie należałoby skierować funduszu Związku Przemysłu Włókienniczego na ułatwienie budowy Domu im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, w którym to domu bibljoteka publiczna mogłaby znaleźć doskonałe pomieszczenie? Jeżeli zaś mylimy się, twierdząc, że bibljoteka mogłaby się tam pomieścić, to czy nie jest raczej rzeczą wskazaną **rozszerzenie owego domu tak, aby i bibljotekę mógł objąć,** niż stwarzanie czegoś zupełnie nowego?

W Polsce wiele jest imprez, nacechowanych najlepszą wolą, ale nie słusznych gospodarczo, obawiamy się bardzo, że przeznaczenie pieniędzy na budowę nowego gmachu nie jest najlepszem ich zużytkowaniem i, że przemysł łódzki, gdyby związał swą wartościową inicjatywę stworzenia najlepszych warunków dla czytelnictwa, z okazaniem pomocy komitetowi pomocy budowy Domu im. Marszałka Piłsudskiego — uczyniłby najlepiej.

Dalsza zwyżka wełny

Duże zapasy surowca zwiększają ostrożność importerów

Pierwszy tydzień londyńskich aukcyj wełny kolonjalnej przeszedł pod znakiem **ożywionych obrotów i zwyżkowej tendencji cen,** która panowała od pierwszych dni otwarcia aukcyj. Głównymi odbiorcami byli w dalszym ciągu Anglicy, Francuzi i Rosjanie. Odbiorcy niemieccy zachowywali daleko idącą rezerwę, co jednak stoi w związku z przedłużeniem umowy kompensacyjnej z Południową Afryką na dostawę wełny. **Zwyżka cen wełny merynosowej wahała się w granicach około 12 i pół proc. wełny krzyżowej około 10 proc.**

W kołach importerów zaobserwować się daje **poważna rezerwa w stosunku do zwyżki cen.** Koła te wskazują na analogiczny ruch cen wełny w pierwszej połowie ub. r., który **zakończył się następnie gwałtownem załamaniem i spadkiem.** Wstrzemięźliwość w ocenie sytuacji nakazuje również fakt, że **zapasy wełny australijskiej na czerwiec szacowane są na 300.000 bel.** Z drugiej strony również i na rynkach europejskich zapasy surowca, zwłaszcza wełny krzyżowej są bardzo poważne.

Spłata zaległości w daninach komunalnych

Ogłoszenie rozporządzenia min. spraw wewnętrznych

W numerze 36 „Dziennika Ustaw" ogłoszone zostało rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych **w sprawie ulgowej spłaty zaległości w samoistnych daninach komunalnych.** Treść tego rozporządzenia podawaliśmy. Zaznaczyć należy, iż rozporządzenie to **pokrywa się co do zasad i treści z rozporządzeniem dotyczącem podatków państwowych.**

Ulgi odnoszą się obecnie również do podatku wyrównawczego dla gmin wiejskich, specjalnych opłat drogowych, podatku inwestycyjnego, jak również zasadniczego podatku wojskowego itd.

Wszelkie zaległości powstałe przed dniem 1 kwietnia 1934 w daninach, których wymiar w r. 1934—35 nie przekrączał 20 zł., **ulegają skreśleniu.**

Pożyczka stabilizacyjna nieco mocniejsza

Dalsza zniżka dolara złotego

Na warszawskiej giełdzie walutowej **tendencja była wczoraj przeważnie słabsza i większość dewiz wykazała kilkupunktową stratę kursową.** Dewiza na Londyn zniżkowała o 8 punktów do 26.18. Po kursie utrzymanym, notowano jedynie kabel na Nowy Jork—5.32 i pół oraz Paryż — 34.99 i pół.

Podobna sytuacja panowała na rynku łódzkim. **Efektywny funt lekko zniżkował** i notowany był od 26.30 w żądaniu do 26.20 w płaceniu. **Zniżkował również o dalsze 5 punktów, dolar złoty,** który oddawano po 9.25, kupowano po 9.20. Natomiast dolar efektywny miał tendencję nieco mocniejszą. Notowano go po 5.45 w sprzedaży i 5.40 w kupnie.

Bank Polski podwyższył cenę funta o 5 punktów do 25.85, nie zmienił natomiast ceny dolara, płacąc za drobne odcinki 5.27, za większe 5.28 i za czeki 5.30

Dla papierów procentowych, tendencja była wczoraj lekko mocniejsza, zwłaszcza dla Poż. stabilizacyjnej, która zyskała około 50 punktów, oddawano ją po 61.25, kupowano po 61.00. Pozatem notowano: dolarówkę — sprzedaż 52.00, kupno 51.00, poż. budowlana 41.50—41, 5 proc. L. Z. m. Łodzi za rok 1933 — 51.00—50.50.

Z prywatnego rynku dyskonterskiego

Pod koniec sezonu obroty zmalały

Na prywatnym łódzkim rynku dyskontowym trwa obecnie — pomimo kończącego się niedługo miesiąca — **dość duża cisza.** Stopa dyskontowa naogół nie wykazuje większych wahań, tem niemniej **obroty są niewielkie.** Chętnie realizowany jest przedewszystkiem pierwszorzędny materjał wekslowy z żyrem dużych firm. Stopa dyskutowa wynosi dla niego przeciętnie **12 proc. rocznie,** ponieważ jednak przyjmowany jest on chętnie przez banki, **na prywatnym rynku dyskonterskim prawie zupełnie się go nie spotyka.**

Zwiększyła się natomiast podaż weksli t. zw. drugorzędnych, t. j. zaopatrzonych w żyra firm, należących przeważnie do średniego przemysłu. Dyskontowano je bardzo ostrożnie przy stopie wynoszącej od **1.25 do 1.50 miesięcznie.**

Materjał wekslowy trzeciorzędny realizowany był w wypadkach wyjątkowych, przyczem rozbieżność stopy procentowej była tutaj znaczna, wahając się w granicach **od 2 do 2.5, a nawet do 3 procent w stosunku miesięcznym.** Wobec z kończącego się już sezonu letniego we włókiennictwie, zdaniem tutejszych dyskonterów prywatnych, **większego ruchu na prywatnym rynku dyskontowym w najbliższym czasie oczekiwać już nie należy.**

ŁÓDZKA GIEŁDA ZBOŻOWA.

Na wczorajszem zebraniu łódzkiej giełdy zbożowo - towarowej notowano: żyto 15.50—15.75, pszenica 18.00—18.50, jęczmień 16.00—16.50, owies jednolity 17.00—17.50, owies zbierany 16.50 17.00, mąka żytnia 1) 22.00—23.00, mąka żytnia 2) 23.00—24.00, mąka pszenna 29.00—33.00, otręby żytnie 10.25—10.50, otręby pszenne 10.00—10.50, otręby pszenne grube 10.25—10.50, rzepak 39.00—41.00, groch polny 25.00—27.00, groch Victoria 32.00—36.00, makuch lniany 17.00—18.00,

Pomyślny bilans sezonu

w tkactwie zarobkowem

Sezon letni w łódzkiem tkactwie zarobkowem ma się **już ku końcowi.** W tkactwie zgrzebnem zaznacza się to wyraźnie, tutaj bowiem **uruchomienie spadło już do 50 proc. wszystkich krosien,** natomiast w tkactwie bawełnianem uruchomienie wynosi nadal **jeszcze blisko 90 proc.** pełnego stanu produkcji, jednakże i w tym dziale zauważyć można pierwsze objawy, znamionujące koniec sezonu.

Jeżeli chodzi o jego bilans, uznać należy go **za dość dobry.** Wprawdzie przemysłowcy tkaccy obliczają **iż wskaźnik produkcji spadł w r. bież. o kilkanaście procent,** jednakże inne momenty tegorocznych obrotów wykazują poprawę. Należy do nich przedewszystkiem poprawa **wypłacalności oraz przejście na obrót gotówkowy** w wyniku zastosowanych przez zarobkowy przemysł tkacki ograniczeń kredytowych.

Dzięki tym momentom **wzmocniła się pozycja finansowa producentów,** co przy jednoczesnem znormalizowaniu się w pewnych granicach rynku, zarówno pod względem produkcji, jak i zbytu, pozwala przewidywać, iż również nadchodzący **sezon zimowy będzie miał w tkactwie zarobkowem przebieg pomyślny.**

Walne zebranie

Zw. Przem. Wł. w P. P.

W nadchodzący piątek o godz. 5-ej po poł. odbędzie się zwyczajne walne zgromadzenie członków Zw. Przemysłu Włókienniczego w Państwie Polskiem.

Porządek dzienny zebrania składa się z dwu części. Pierwsza obejmuje sprawy organizacyjne, a więc sprawozdanie zarządu, budżet, wybór 8 członków zarządu itd., druga zaś — kwestje związane z gospodarczą działalnością Związku. W tej części obrad na podstawie wniosków, opracowanych przez prezydjum i poszczególne komisje, omawiane będą sprawy: programu działalności Związku w r. bież., ubezpieczeń społecznych, skompensowania przywozu bawełny i zwiększenia spożycia wełny krajowej oraz sprawa zapobiegania naśladownictwu wzorów.

Ustawy i rozporządzenia

Ukazał się numer 36 „Dziennika Ustaw" R. P. z dnia 20 maja r. b. w którym m. in. ogłoszone zostały następujące

ROZPORZĄDZENIA

o charakterze gospodarczym:

rozp. Ministra Skarbu z dn. 6 maja rb. w sprawie utworzenia na lotnisku w Gdyni oddziału Urzędu Celnego w Gdyni (poz. 257);

rozp. Ministra Przem. i Handlu z dn. 5 maja rb. o zmianie rozp. z dnia 12-go października 1932 r. w sprawie przymusowej organizacji obrotu zagranicznego olejem skalnym i produktami naftowemi (poz. 258);

Upadłości i układy

W sprawie upadłości firmy „R. i E. Dormant" (Stary Rynek 2) sąd przedłużył termin sprawdzania wierzytelności do 21 maja r. b.

Ponadto sąd zobowiązał sędziego komisarza do wydania zarządzeń w kierunku jak najszybszego ukończenia postępowania upadłościowego.

* * *

Na wokandzie sądu handlowego znalazła się sprawa upadłości firmy „Kacewicz, Endwajs i S-ka", ogłoszonej jeszcze w 1925 r.

Upadłość ogłoszona została na skutek skargi Tow. Akc. Tomaszowskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu, przyczem właścicielami domu towarowego z siedzibą przy ul. Piotrkowskiej 65 — byli Samuel Kacewicz, Borys Oldenburg i Sukcesorowie Adolfa Endwajsa — Ludwik i Berta Endwajsowie.

Upadłość przeszła już wszystkie instancje, wreszcie w dniu wczorajszym sąd postępowanie upadłościowe umorzył.

Suma, złożona do depozytu sądu podzielona została pośród wierzycieli uprzywilejowanych, przyczem Skarb Państwa otrzymał zł. 2978.93, suma zdeponowana w sądzie wynosiła złotych 8.368.12.

Oprócz Skarbu Państwa zaspokojeni zostali inni drobniejsi wierzyciele.

Niemcy nie płacą

Zapowiedź przedłużenia moratorjum transferowego

W związku z upływającem w dniu ... czerwca rb. niemieckiem moratorjum transferowem oczekiwane są w ... dnie w ciągu przyszłego tygodnia ... decyzje, które mają nastąpić po powrocie dr. Schachta z urlopu. Możliwe jest, że dr. Schacht znów zaprosi do Berlina przedstawicieli zagranicznych wierzycieli długoterminowych, celem zaproponowania im **prolongaty moratorjum transferowego ze względu na krytyczną sytuację dewizową Niemiec.** W pewnych kołach utrzymuje się niesprawdzone dotychczas wersja, jakoby Niemcy — w razie niepowodzenia rokowań z wierzycielami zagranicznymi — **miały jednostronnie ogłosić moratorjum transferu dla wszystkich swoich długoterminowych zobowiązań dłużnych zagranica, z wyjątkiem wszakże obsługi pożyczek Dawesa i Younga.**

Giełda pieniężna.

Na wczorajszem zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie usposobienie w dziale dewiz było słabsze, przy zmniejszonym obrocie. Notowano: Amsterdam 359.80 (—5), Berlin ...60 (—10), Bruksela 89.95 (—3), Gdańsk ..., Kopenhaga 116.95 (—30), Londyn 26.18 ..., Medjolan 43.83 (—2), Nowy Jork 5.32,38, przekaz telegraficzny na Nowy Jork 5.32,50, ... 181.40 (+110), Paryż 34.99.50, Praga 22.14 ..., Sztokholm 135.05 (—35), Zurych 171.75 ...

W obrotach prywatnych marka niemiecka ... (—500), szyling austrjacki 100.75, korona czechosłowacka 21.98, frank francuski 35.01, frank szwajcarski 171.60, funt szterling 26..20, dolar gotówkowy 5.40, rubel złoty 4.79, dolar ... 9.19, rubel srebrny 1.92, bilon 0.91, Bank ... płacił za banknoty dolarowe 5.28.

AKCJE. Również i na rynku akcyjnym sytuacja kształtowała się słabiej. Większych obrotów dokonywano jedynie akcjami Banku Polskiego. Notowano: Bank Polski 87.50, Starachowice 31 (—50), Haberbusch 40—35.

PAPIERY PROCENTOWE. W dziale papierów procentowych zarówno państwowych jak i prywatnych przeważała tendencja niejednolita. Większych obrotów dokonywano: 5 proc. konwersyjną, 7 proc. stabilizacyjną i 5 proc. L. Z. Warszawy. Notowano: 3 proc. budowlana 40.25 (...25), 4 proc. premjowa dolarowa 51.25 (+25), 4 proc. inwestycyjna serjowa 109.50 (+25), 5 proc. konwersyjna 67,50 (—50), 6 proc. dolarowa ...—81.13 (—62), 7 proc. stabilizacyjna ...61.25, w odcinkach po 100 dolarów ...—61.25 (+25), 8 proc. obligacje budowlane B. G. K. I emisja 93, 4 i pół proc. L. Z. ziemskie 47.55—47.50 (—50), 5 proc. L. Z. Warszawy stare 65.25 (—50), w odcinkach drobnych ..., 5 proc. L. Z. Warszawy r. 1933 — ...—57, 5 proc. L. Z. Łodzi z roku 1933— ...50 (—100), 6 proc. L. Z. Warszawy ... — 60 (—100). Tranzakcje dokonane ... notowane: 4 proc. inwestycyjna zwykła ..., 7 proc. stabilizacyjna w odcinkach po ... dolarów — 63, 7 proc. śląska 72.75—72.50, 7 proc. dillonowska 93.50—92.50, 7 proc. warszawska dolarowa 72, 4 proc. L. Z. ziemskie 43

GIEŁDA ŁÓDZKA.

Na wczorajszem zebraniu giełdowem w Łodzi notowano: ... poż. budowlana — sprzedaż 41,50, ... poż. inwestycyjna 105.50—105.00, ... 51.50—51,00, poż. stabilizacyjna 61.25 ... Bank Polski 87.50—87,00. Tendencja mocniejsza.

ODPOWIEDZI REDAKCJI.

Przemysłowcy w Tomaszowie. Rozporządzenie min. opieki społecznej, które na wzór rozporządzenia min. skarbu z 15 kwietnia br. regulowało sprawę zaległości w stosunku do ubezpieczalni społecznych — aczkolwiek oczekiwane, jeszcze się nie ukazało. Narazie obowiązuje ustawa z 1933 roku. na mocy której spłata zaległości. powstałych przed dn. 1 października 1931 r., może być rozkładana na 3, względnie — przy zabezpieczeniu hipotecznem — na 10 lat.

Kurs dolara spada

Wiadomości, jakie ostatnio nadeszły z Paryża co do dalszych losów dolara, budzą w sferach finansowych bardzo żywe zainteresowanie. Rzeczoznawcy twierdzą, że posunięcia, jakie nastąpiły niedawno w Stanach Zjednoczonych, zdają się wskazywać wyraźnie, iż Stany Zjednoczone znajdują się przed okresem nowych eksperymentów w dziedzinie kredytu, przygotowany bowiem został wielki program robót publicznych na sumę 5 miljardów dolarów, który ma przywrócić Rooseveltowi osłabioną w ostatnich czasach popularność wobec nadchodzących w przyszłym roku wyborów Prezydenta Stanów, nie można zaś tworzyć wielkiego planu robót publicznych, nie myśląc jednocześnie o sposobie ich sfinansowania. Jakiemi drogami mogłoby ono pójść, wskazuje nowe prawo bankowe, dające państwu całkowitą władzę nad aparatem kredytowym. Wydaje się, że Stany Zjednoczone znajdują się w przededniu wielkiej inflacji kredytowej. Tego rodzaju krok z natury rzeczy musi się odbić w pierwszym rzędzie na kształtowaniu się kursu dolara.

Chociaż więc słyszy się ostatnio różne bardzo oficjalne zapewnienia o stabilizacji wartości dolara, to jednak — w dobrze orjentujących się sferach finansjery światowej — traktowane są one jedynie jako manewr, mający za zadanie osłabienie zagranicą wrażenia wywołanego eksperymentem polityki gospodarczej Stanów Zjednoczonych. To też losy dolara, jak twierdzą w kołach finansowych, w najbliższej przyszłości są problematyczne.

WIEŚCI SPORTOWE

Dział oficjalny Ł.Z.O.P.N.

Komunikat Nr. 27

Wydziału Gier i Dyscypliny z dnia 21 maja 1935 r.

1. Wobec nieodbycia zawodów mistrzowskich wszystkich klas w terminach 18 i 19 maja 1935 roku oraz wobec zwolnienia przez PUWF i PW terminów 25 i 26 maja br. wyznacza się zawody, jak następuje:

sobota, dnia 25 maja 1935 r.:
(początek wszystkich zawodów o godz. 16.45):
boisko Wima: Wima — Hakoach o mistrzostwo klasy A;
boisko WKS: WKS III — Wima III o mistrz. klasy C;
boisko UT: Nordia — KS Tramwajarzy o mistrzostwo klasy C;
boisko Widzewa: SKS III — ŁKS III o mistrzostwo klasy C;
boisko Krusze-Ender w Pabjanicach: Sztern (Pabj.) — Makabi (Pabj.) o mistrz. klasy C;
boisko w Zduńskiej Woli: ZSSG II — Strzelec (Zd Wola) o mistrz. klasy C;
boisko w Ozorkowie: Sztern (Ozorków) — Makabi (Zgierz) o mistrz. klasy C;

niedziela, dnia 26 maja 1935 r.
boisko ŁKS, godz. 11.00: ŁKS Ib — Makabi o mistrz. klasy A;
boisko WKS, godz. 11.00: ŁTSG — Widzew o mistrz. klasy A;
boisko WKS, godz. 16.45: WKS — PTC o mistrzostwo klasy A;
boisko UT, godz. 11.00: UT — SKS o mistrzostwo klasy A;
boisko Widzewa, godz. 11.00: Zjednoczone—IKP o mistrz klasy B;
boisko Widzewa, godz. 16.45: Widzew III — UT III o mistrz. klasy C;
boisko TUR (Łódź), godz. 11.00: TUR — Huragan o mistrz. klasy B;
boisko TUR, godz. 16.45: TZS — Sokół (Aleksandrów) o mistrz. klasy C;
boisko Sokoła w Zgierzu, godz. 16.45: Boruta —Przybyłowianka o mistrz. klasy C;
boisko Sokoła w Pabjanicach, godz. 11.00: — Sokół (Pabj.) — ŻSSG o mistrz. klasy B:
boisko Sokoła w Pabjanicach, godz. 16.45 — TUR (Pabj.) — Burza (Pabj.) o mistrz kl. B:
boisko w Zduńskiej Woli, godz. 11.00: TUR (Zd. Wola) — Sokół (Zd. Wola) o mistrz kl. C:
boisko Sokoła w Sieradzu, godz. 16.45: Sokół (Sieradz) — Strzelec II (Sieradz) o mistrz. kl. C;
boisko Sokoła w Aleksandrowie, godz. 16.45: Strzelec (Aleks.) — Konstantynowski KS o mistrzostwo klasy C;
boisko w Ozorkowie, godz. 16.45: TUR (Ozorków) — Orlę (Ozorków) o mistrz. kl. C:
boisko w Głownie, godz. 16.45: SKS (Głowno) —KSM (Stryków) o mistrz. kl. C.

Ślubowanie olimpijczyków łódzkich

Wskutek zgonu Marszałka Piłsudskiego ważniejsze przejawy życia sportowego Polski zostały przesunięte na terminy późniejsze. Jednem z poważniejszych zagadnień propagandowych Polski, miało być wspólne w jednym dniu ślubowanie olimpijczyków. Dniem tym oznaczono święto Wychowania Fizycznego.

Jak się dowiadujemy wskutek przełożenia święta na jesień, ślubowanie odbędzie się w Łodzi w innej formie.

Polski Komitet Olimpijski, zwrócił się w tej sprawie do Okręgowego Urzędu WF. w Łodzi, mianując delegatem płk. dyplom. Jana Gabrysia, na którego ręce olimpijczycy z terenu Łodzi ślubowanie takie złożą. Są to: **Wajsówna, Kwaśniewska, Król, Chmielewski.**

Data i forma ślubowania oznaczona zostanie w dniach najbliższych.

Możliwe jest, że ślubowanie to odbędzie się publicznie.

Reprezentacja Łodzi

na mecz lekkoatletyczny z Białymstokiem

W związku z dorocznym meczem lekkoatletycznym Łódź — Białystok, o puhar „Expressu", który odbędzie się w niedzielę, dnia 2 czerwca w Białymstoku, wyznaczono do poszczególnych konkurencyj następujących reprezentantów w Łodzi: bieg 100 mtr. Kucharski Edw. (IKP) i Bystry (IKP), 400 mtr. Wróblewski I (ŁKS) i Kucharski R. (IKP), 1500 i 5000 mtr. Kurpesa (IKP) i Lach (KE), skok wdal: Kucharski Ed i Bobiński (ŁKS), skok wzwyż: Bystry (Zjedn.) i Rybak, tyczka: Kucharski E. i Bystry, oszczep: Bobiński (ŁKS) i Rybak, kula i dysk: Błaszczyk (ŁKS) i Imiela (KSZO). Sztafeta: 100 mtr.: Kucharski I i II, Bystry i Rybak. Sztafeta olimpijska: Wróblewski I, Kucharski I, Rybak i Bystry ewent. Kucharski II. Rezerwa: Łada (IKP), Jańczyk (Zjedn.), Anikiejew (Wima), Fiszer (KE) i Ośmielak (IKP).

Reprezentacja Łodzi jest stosunkowo silna, gdyż Kucharski II powrócił już ze służby wojskowej i wykazuje coraz lepszą formę. Bystry i Imiela poczynili na obozie olimpijskim duże postępy, a poza tem powrócili do czynnego życia sportowego Łada i Ośmielak.

Życie społeczne.

—::—

ZRZESZENIE KOBIET „WIZO" WPISUJE Ś. P. MARSZAŁKA DO ZŁOTEJ KSIĘGI ŻYDOWSKIEGO FUNDUSZU NARODOWEGO.

W zrzeszeniu Kobiet Żydowskich „WIZO" odbyło się zebranie żałobne poświęcone pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego. Krótkie przemówienie wygłosiła p. d-rowa Braude, poczem zebrani uczcili pamięć **Zmarłego** przez wstanie z miejsc oraz dwuminutowem milczeniem.

Zebranie uznało, iż najgodniejszą formą uczczenia pamięci Marszałka jest — wpisanie Go do Złotej Księgi Keren Kajemet Leisrael (Żyd. Fund. Narodowy), gdzie figurują już imiona najwybitniejszych osobistości całego świata.

W tym celu uchwalono proklamować specjalną akcję przez rozpowszechnienie kuponów składkowych.

„W. I. Z. O."

Dziś, w środę, dnia 22 bm. o godz. 9 wieczorem w lokalu własnym (Sienkiewicza 26) odbędzie się herbatka towarzyska, podczas której pp. Braudowa i Reznikowa złożą sprawozdnie z VIII Konferencji „W. I. Z. O." w Tel-Awiwie i podzielą się swemi wrażeniami z Palestyny. Wstęp bezpłatny.

AKADEMJA Z OKAZJI 10-LECIA „IWD".

Dziś, w środę, dnia 22 maja o godz. 9-ej wiecz. odbędzie się w Filharmonji akademja, poświęcona 10-leciu istnienia żydowskiego instytutu naukowego w Wilnie.

W akademji biorą udział wybitni literaci, uczeni i dziennikarze żydowscy z pp. J. Leszczyńskim, J. Ugerem i Balzamem na czele.

Z POLSKIEGO TOW. FILOLOGICZNEGO.

W piątek, dnia 24 b. m. o godz. 20.15 w lokalu Gimnazjum Państwowego im. Szczanieckiej (Pomorska 16) odbędzie się odczyt doc. uniw. d-ra **Zdzisława Zmigrydera-Konopki** na temat: „Zagadnienie powstawania własności indywidualnej w starożytnym Rzymie". Goście mile widziani.

„MAŁE KOBIETKI".

Osoba autorki książki „Little Women", podług której zrealizowany został film „Małe kobietki", Luiza M. Allcott, należy do rzędu tych powieściopisarek, których imię i talent przetrwają niejedno pokolenie. Żywotność „Little Woman" polega na jej treści, tchnącej życiem, prawdą i poezją. Słynna powieść czytana jest na całej kuli ziemskiej w setkach przekładów.

Największą atrakcją przeróbki filmowej „Little Women" jest bohaterka — Katarzyna Hepburn, nowy wielki talent aktorski z Bożej łaski. Katarzyna Hepburn filmem „Małe kobietki" zdobyła sławę, pieniądze i rozgłos światowy.

Twórca „Małych kobietek", reżyser Cukor, otrzymał za swój film złoty medal najpoczytniejszego pisma amerykańskiego „Photoplay".

Premjerę filmu „Małe kobietki" zapowiada w Łodzi kino „Europa".

SPROSTOWANIE.

W dniu wczorajszym w ogłoszeniu kolektury A. D. Międzyrzeckiego, Piotrkowska 61, zamieszczonem wśród tabeli, omyłkowo był podany Nr. losu, na który padły 10.000 zł. Zamiast 51523 winno być 51253.

OSTATNIE DNI ZAPISÓW NA WYJAZD DO BELGJI.

Jeszcze 3 dni przyjmuje się zapisy na 10-dniową wycieczkę do Belgji z okazji odbywającej się wystawy światowej w Brukseli. Cena przejazdu wraz z paszportem i wizami, oraz przewodnikiem na wystawie zł. 290.

P. B. P. „Orbis ul. Piotrkowska 18 i 65, tel. 249-33, 249-44 i 101-01.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. — Godziny przyjęć Redakcji od godz. 17 do 19. — Telefony: Administracja: 122-14. Redakcja: Sekretarjat Redakcji 127-24. dział miejski: 133-23; dział gospodarczy: 136-56; dział sportowy: 136-44; sekretarjat nocny 136-43. Tłocznia — 180-80. Konto P. K. O. Wydawnictwo „Republika": 68-148.

PRENUMERATA „REPUBLIKI" w Łodzi zł. 4.—, za odnoszenie do domu 40 gr. miesięcznie; z przesyłką pocztową w Polsce zł. 5—. „Republika" i „Express" w Łodzi z odnoszeniem do domu zł. 7.— miesięcznie.

OGŁOSZENIA: Powierzchnia stronicy 420 mm × 280 mm. Stronica tekstowa dzieli się na 4 szpalty po 70 mm. Strona ogłoszeń zwykłych dzieli się na 10 szpalt po 28 mm.

CENY OGŁOSZEŃ: Zwyczajne 12 gr. za wiersz mm. W tekście — 50 gr. za wiersz mm. Na stronie 1 — zł. 2 za wiersz mm. Nekrologi — 40 gr. za wiersz mm. Zaręczynowe i zaślubinowe w tekście zł. 10. Adwokackie ryczałtem zł. 25.—. Drobne za słowo 15 gr. najmniej zł. 1.50; poszukiwanie pracy za słowo 10 gr., najmniej zł. 1.20. Opisowe w tekście redakcyjnym zł. 2 za milimetr. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia fantazyjne i tabelaryczne 25 proc. drożej. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. —

Słuszne reklamacje będą uwzględniane, o ile wniesione będą najpóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze. — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upoważniają do żądania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.

Za wydawcę: Wydawn. „Republika", Sp. z ogr. odp. Wacław Smólski. — Redaktor odp. Wacław Smólski. Druk „Republiki" w Łodzi, Piotrkowska 49 i 64.